TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

VAPAUS

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

No. 64 — 1924 | Lauantaina, toukokuun 31 p. — Sat., May 31 | VIII Vuosik. - Vol. VIII

Työväenlehti välähyttelee vihaisia salamoita vasten porvarien leiriä

Lontoo. — Päivää myöhemmin kuin Italian kuningas ja kuningatar olivat saapuneet tänne hallituksen vieraaksi, julkaisi työväenpuolueen äänenkannattaja Daily Herald ankarasanaisen hyökkäyskirjotuksen fascismia vastaan. Viitatessaan niihin ylistelyihin, mitä englantilaiset porvarilehdet ovat julkaisseet Mussolinista, lausuu Daily Herald niiden johdosta m. m. seuraavaa:

«Mitä muuta voivat tällaiset ylistelyt merkitä kuin sitä, että sanomalehtimiljuneerit valmistautuvat kannattamaan Mussolinia täällä niin pian kuin työväestö on saanut voimaa pannakseen käytäntöön ohjelmansa. Vapaus on vaarassa kaikkialla. Se seikka, että miljoneerilehdistö nuoleskelee Mussolinin saappaita, on varotuksena katsoa eteemme täällä.»

Myöskin Venäjän syöjät kuulleet kunniansa.

Daily Herald on myöskin hyökännyt ankarasti porvarilehdistön kimppuun siitä, että ne ovat asettuneet saboteeraamaan Englannin ja Venäjän edustajain välillä käytyjä neuvotteluja. Lehti erikoisesti tuomitsee Astorian, Timosin omistajan, niistä lausunnoista, joita lehti on konferenssista antanut. Lehti on tuominnut konferenssin hyödyttömäksi ja on tällä lausunnollaan suorastaan saboteerannut konferenssin toimintaa.

«Kuka on mies, joka päivä toisensa jälkeen syöksee myrkkyä ja kaasua ystävällisen kansakunnan hallitsijoita ja edustajia vastaan?» kysyy Herald. «Miksi hän niin ehdottomasti haluaa estää Englannin ja Venäjän pääsemästä ystävällisiin suhteisiin?»

Mr. Astor on amerikalainen syntyjään, polveutuen rikkaasta miehestä, joka ansaitsi maamiestensä halveksumisen tulemalla asumaan tähän maahan ja antoi korottaa itsensä pääriksi. Hänen veljensä omistaa Observerin, joka Venäjän kysymyksessä tavallisesti ottaa maltillisen kannan.

«Miksi Mr. Astor on niin suuresti eri mieltä veljensä kanssa ja vaikka hän on parlamentin jäsen tekee kaikkensa vahingoittaakseen maata, joka on ottanut hänet kansalaisekseen?'

Lehti osottaa niitä tuloksia, joita konferenssi on jo aikaansaanut, vaikkakin venäläisten sanotaan huomattavasti menettäneen toiveitaan sen jälkeen, kun Englannin hallitus ei ole mennyt takeeseen 60,000,000 punnan lainasta Venäjälle.

Neuvostohallituksen ja Jaapanin neuvottelut ovat umpikujassa

Peking. — Venäjän neuvostohallituksen edustajan Leon Karakhanin ja Jaapanin edustajan Joshizawan välillä käydyt neuvottelut näiden maiden diplomaattisten välien järjestämisestä ja neuvostohallituksen tunnustamisesta ovat joutuneet samanlaiseen umpikujaan kuin Kiinan ja Venäjän väliset neuvottelut äskettäin, josta oli seurauksena neuvottelujen raukeaminen.

Alustavissa neuvotteluissa on Karakhan vaatinut, että Jaapanin on kuletettava sotajoukkonsa pois Sahalinista sillä ymmärryksellä, että tämä saari luovutetaan kokonaan Venäjälle. Samalla kertaa ovat Venäjän edustajat kieltäytyneet suostumasta Jaapanin vaatimukseen, että neuvostohallituksen on virallisesti pyydettävä anteeksi Nikolajevskissa pari vuotta sitten tapahtuneen muutamain jaapanilaisten murhan johdosta.

Pyytävät palkan ylennystä

London, Ont. — Londonin katuraitiotien työläiset vaativat kuuden sentin ylennystä tuntipalkkaansa, kahden viikon loma-ajan täydellä maksolla ja eräitä muutoksia nykyisiin työehtoihin, mutta tähän mennessä ei yhtiö ole suostunut heidän vaatimuksiinsa. Miesten edustajat ovat olleet neuvotteluissa yhtiön kanssa viimeiset kaksi vuotta ja sanovat he, että jos asia edelleen venyy, täytyy heidän pyytää sovittelulautakuntaa riidan ratkaisuun. Yhtiö väittää että tilanne on sellainen, että pakanylennys on mahdoton, erittäinkin kun ottaa huomioon sen, että kyytimaksut tullaan ensi maaliskuussa alentamaan entiseen tasoon.

Calgaryn hiilimainarit lujana

Calgary, Alta. — Näillä alueilla viime huhtikuun 1 päivänä alkanut hiilenkaivajain lakko jatkuu edelleen, eikä ole vielä nähtävissä minkäänlaisia merkkejä lakon sopimisesta. Lakon johdosta on Amerikan hiilenkaivajain järjestöön kuuluva tämän alueen piirijärjestö No. 18. Kaivosyhtiöt taistelevat lakkolaisia vastaan länsi Canada käsittävän hiilikapitalististen liiton avulla. Samalla kun lakkolaiset seisovat edelleen jyrkkinä alkuperäisissä vaatimuksissaan, eivät työnantajatkaan ole osottaneet taipumisen merkkejä.

C. N. R. haararatojen rakentaminen

Ottawa. — Viimeiset niistä kahdestakymmenestä kuudesta säännöksestä, jotka vahvistavat Canadan National rautatien haararatojen rakentamisen, hyväksyttiin alahuoneessa viime tiistaina. Näihin säädöksiin sisäytyy haararadan rakentaminen Lloydministerista Sask. 45 mailia luoteeseen.

Säädökset odottavat nyt senaatin vahvistusta.

Englantilaisten öljyvaltauksia

Lontoo. — Bagdadista Lontooseen saapuneessa sähkösanomassa kerrotaan seuraavaa:

Bagdadissa vierailee nykyään muiden muassa insinööri Frank Holmes. Hänen ansiotaan on suurimmaksi osaksi sultaani Nejdin El Hasassa tekemä öljykonsessioni englantilaiselle syndikaatille.

Täällä ollaan siinä ymmärryksessä, että Englannin siirtomaaviraston suostumuksella majuri Holmes on juuri tehnyt sopimuksen Nejdin ja Koweitin sultaanien kanssa 2,000 neliömailia käsittävän öljyalueen saattamisesta englantilaisten käsiin, joka alue sijaitsee El Hasan maakunnan ja Koweitin sultaanin alueiden välillä.

Eastern ja General syndidaatit ovat panneet jo työt käyntiin kummassakin. Tutkimuksia suoritetaan paraikaa kuuluisan sweitsiläisen öljygeologisten tri Heimin johdolla.

Majuri Holmesin kerrotaan ottavan nyt käytännöllisesti osaa suunnittelun alaisena olleeseen Irakin öljyalueiden kenittämiseen. Tässä subteessa odotetaan hänen alistavan käytännöllisiä ehdotuksia Irakin hallitukselle.

Suurjuttu italialaisia kommunisteja vastaan

Florenzissa Italiassa on paraikaa menossa jättiläisoikeudenkäynti, jossa esiintyy kapinoinnista, väkivaltaisuuksien harjoittamisesta ja murhasta syytettynä 135 henkilöä. Maaliskuussa 1921 suuren rautatielakon aikana hyökkäsivät muutamat kommunistimieliset rautatieläiset sotamiehiä ja matruuseja täynnänsä olevan kuorma-auton kimppuun, jossa kahakassa sai surmansa 7 henkiöä. Oikeudenkäynnin aikana kuullaan 250 syyttäjän ja lähes 500 syytetyjen todistajaa. Syytettyjen joukossa on m. m. kolme naista. Tämän suurjutun arvellaan kestävän useampia kuukauksia.

Kiinalaiset hierovat sovintoa keskenään

Pekin. — Kiinalaisista lähteistä tiedotetaan, että presidentti Tsao Kun on välittäjien kautta tarjonnut edullisia rauhan ehtoja matsuurilaiselle Fengtien puolueen päällikölle Chang Tso-Linille. Ehdot edellyttävät että Chihli sotajoukkoja sijoitetaan Mantsuuriaan, vaan että Fengtien puolue tulee kokoamaan verot.

Tarjous edellyttää yhtenäisyyden aikaan saamista Pekin-Mukden rautatiellä, vaan että pohjois osa pysyy edelleenkin fengtieläisten ylivalvonnan alla.

Mansuurian maakuntain tulee peruutta itsenäisyytensä. Fengtien viranomaiset nimitetään Pekingin ja Mukdenin suosituksella.

Näin siunataan järjestyneitä

St. Louis. — Noin 1,500 union maalaria on palannut töihin saatuaan konpromissi palkkasopimuksen aikaan työnantajain kanssa. Lakko kesti seitsemän viikkoa, miehet vaatien $1.50 tunnilta. Hyväksytyssä p a l k k a sopimuksessa myönnetään pohjapakaksi $1.30 tunnilta, mikä on 30 senttiä enempi tunnilta kuin vanhan sopimuksen mukaan, lähes 2,500 maalaria saaden nyt palkkansa uuden taksan mukaan.

Metsäpalot Port Arthurin ympäristöllä

Port Arthur, Ont. — Huomattavan laajalle levinneet metsäpalot riehuvat McGregor maalaiskunnassa, joka on luoteeseen käsin Port Arthurista. Tuli pääsi alkuun noin kello 11 seutuvilla tiistai aamuna, jolloin ainoastaan pikkasen sinistä savua nähtiin nousevan tuuheasta metsästä. Kello 3 aikana iltapäivällä tulimeri näytti olevan jo useain mailien laajuinen. Hiljaisen tuulen puhaltaessa kulkee tuli itään käsin.

Hirmumyrsky surmannut 19

Birmingham, Ala. — Viime tiistaina surmasi hirmumyrsky täällä 19 henkilöä ja tärväsi 28. Kaikki ollen valkosia.

Eräs kahdeksan hengen perhe tuhoutui kokonaan, kun talo, jossa he asuivat, luhistui.

Useita asuinhuoneita tuhoutui Empiren ympäristöllä. Joitakin uhrien ruumiin osia löydettiin aina kolmenneljäsosa mailin päästi. Kaikki kuolleet haudattiin yhtäaikaa.

Unitauti yhä levenee Englannissa

Lontoo. — Se että unitauti on ottanut uhrikseen niinkin huomatun suuruuden kuin C. Bower Ismay, laivain omistaja Ismayn veli, on saattanut kansan mielen vallan kuohuksiin tämän salaperäisen taudin hämmästyttävästä leviämisestä, paljon suuremmassa määrin kuin useain vähemmin huomattujen kuolema. Tauti on aina-ajottain ilmennyt Englannissa mutta taudin kohtauksia ei sentään vuotta päälle ole ollut useampaa kuin 800, paitsi v. 1921 jolloin 1,000 taudintapausta huomattiin.

Sen jälkeen on tauti asteettain lisääntynyt kunnes kahden viime kuun ainaka on huomattu keskimäärin 250—300 taudin tapausta. Niistä on kuollut Lontoossa, Birmiinghamissa, Sheffieldissä, Bristolissa ja Manchesterissa 12 — 21 prosenttiin.

Yksistään Birminghamissa on tapahtunut 150 taudinkohtausta.

Ruotsalais-venäläinen kulttuuriyhteys

Tukholma. — Joukko tunnettuja persoonallisuuksia on julkaissut lehdissä ruotsalais-venäläisen seuran perustamiskehoituksen. Seuran tarkoituksena mainitsevat aloitteentekijät näiden molempien maiden kultturillisten ja taloudellisten suhteiden edistämisen. «Sen jälkeen kun Ruotsi on tunnustanut Venäjän de jure, ja kun on olemassa hyviä toiveita siitä, että molempien maiden välisen kanssakäymisen uudelleen aloittamisen esteet tullaan pian poistamaan, on aika muodostaa seura henkilöistä, jotka mielivät vaikuttaa Ruotsin ja Venäjän välisten kultturillisten ja taloudellisten suhteiden hyväksi», lausutaan kokouskutsussa, jonka allekirjoittajain joukossa on useita professoreja, ent. ministereijä, valtiopäivämiehiä, sanomalehtimiehiä ja kaupan ja teollisuuden edustajia. Tri Sven Hedin, toimittaja Z. Höglund, Hjalmar Branting ja pormestari Lindhagen ovat m. m. aloitteentekijäin joukossa.

Sotilaiden käyttö kapinain kukistamiseksi

Tukholma. — Ruotsissa voimassa olevassa asevelvollisuuslaissa säädetään, että asevelvollisten varusväen ensimmäistä ikäluokkaa voidaan käyttää, paitsi maan puolustukseen myöskin «kun sitä tarvitaan kapinan kukistamiseen». Tämä määrys on jo pitemmän aikaa herättänyt vastenmielisyyttä Ruotsissa ja ovat työläiset useita kertoja tehneet eduskunta-aloitteita sen poistamiseksi. Joku päivä sitten onkin Ruotsin toisen kamarin sotilasasiain valiokunta 13 äänellä 9 vastaan hyväksynyt muutosehdotuksen, jonka laiksi tultua asevelvollista varusväkeä ei voida käyttää sisäisen järjestyksen ylläpitämiseen, vaan yksinomaan maan puolustustarkoituksiin.

Jo aikaisemmin on Ruotsin asevelvollisuuslakiin hyväksytty säädös, jonka perusteella sotaväessä asevelvollisuuttaan suorittamasta kieltäytyvät voivat suorittaa asevelvollisuutensa palvelemalla siviilitehtävissä joko ryhmentissä tai muissa valtion toimissa. Joku päivä sitten hyväksyi Ruotsin eduskunnan sotilasasiainvaltiokunta 14 äänellä 9 vastaan edustaja Vennerströmin muutosehdotuksen, jonka mukaan myöskin muista omantunnon syistä kuin uskonnolliseen vakaumukseen perustuvista kieltäytyville myönnetään edellämainittu oikeus siviilipalvelukseen.

Lähetyspapit turvaavat ihmisapuun

Hong Kong. — Raportit Wuchow'ista osottavat että siellä ollaan kovin peloissaan useiden lähetyspappien turvallisuudesta. Kenraali Luk Winting ja kenraali Shum Hunshyng välisen useita viikkoja kestäneen sota ja piiritystilan tähden Kweilin nimisessä paikassa on tullut ruuan ja veden puute.

Ilmotetaan että lähetyspapit Basum ja Cunninghan on tapettu.

Wuchow'ista on lähetetty moottorivene ruualla ja lääketarpeilla varustettuna pelastamaan lähetyspappeja.

Kallis auto

New York. — Broadwayllä New Yorkissa on näytteillä Bulgarian entisen kuninkaan Ferdinandin automobiili, jonka nyt saa ostaa kuka vaan haluaa luopua 32,000 dollarista. Tämä auto on todennäköisesti ollut aikoinaan kallein auto maailmassa. Se on rakennettu Saksan entisen keisarin valmistamien piirustusten mukaan Berliinissä ja sen valmistaminen otti kolme vuotta.

Autossa on samanlainen lentokoneen moottori, joita käytetään Zeppeliineissä ja on sen sisustus koristettu kullalla ja elfenluulla. Auto on koneistonsa puolesta mitä monipuolisimmin varustettu.

Morgan määrittelee suuntaviivat Ranskan politiikalle

J. Pierpont Morgan, kansainvälisen Morganin pankkiliikkeen johtaja, NewYorkista, tulee sanelemaan suuntaviivat Ranskan muodostumisprosessissa olevalle hallitukselle oli Ranskan kansan äänestyksessä antama lausunto mikä tahansa. Tämä on käynyt selvästi ilmi Pariisissa, missä Elysee palatsissa Ranskan presidentti Millerand eroamaan joutuva pääministeri Poincare, uusi pääministeri Herriot ja eräs entinen Ranskan pääministeri, Painleve neuvottelevat Ranskan uudesta ministeristöstä ja sen poliittisesta suhtautumisesta erinäisiin kysymyksiin.

Vielä Pariisiin saapuessaan vaalivoiton jälkeen ilmotti Herriot, että «minun kantani on selvä. Haluan noudattaa johdonmukaista vaalien antaman valtuuksen päätökseen viemistä. Tulen muodostamaan ministeristön radikaalisesta sosialistiplokista».

Sitten sai Herriot kutsun saapua presidentin puheille määrittelemään kantaansa Morganin pankkiliikkeen kanssa tehtyihin sitoumuksiin nähden. Kutsussa sanottiin, että «ennenkuin muodollinen kehotus Herriotille annetaan muodostaa ministeristö, tulee hänen suhtaumisensa Morganin kanssa tehtyyn sopimukseen olla selvänä.»

Ja pääministerin kanssa pidetyn neuvottelun jälkeen Herriot, joka juuri on julkisuuteen ilmottanut, että «Minun politiikkani tulee olemaan avonainen; ei mitään salaisia tiedotuksia; Ranska on ilmaissut poliittiset mielipiteensä ja minä tulen niitä kunnioittamaan», ilmottaa, että «minä olen antanut pääministerille vakuutuksen siitä, että ehdotonta tasapainoa tullaan ylläpitämään mikä tahansa hallitus tuleekin Poincaren hallitusta seuraamaan.»

Tämän vakuutetaan merkitsevän sitä, että Millerand on pääministerin kokelaalle paljastanut Ranskan rahatalouden todellisen kurjuuden, että Ranskan frangin arvossa pysyminen riippuu Morganin armosta, uudesta lisätystä verotuksesta ja Morganilta saatavasta $40,000,000 lainasta, joitten ehtona on rahakuningas Morganin politiikan ajaminen Europan asioissa. Ellei Morganin politiikkaa ajeta, katkeaa New Yorkin pankkiirien antama luotto, frangin arvo laskee auttamattomasti ja Ranskan rahatalous luhistuu.

Ranskan nykyisen hallituksen äänenkannattajan, La Matinin mukaan, «haluaa Morganin edustama Yhdysvaltalainen rahasyndikaatti tarkoin tietää mikä Ranskan uuden hallituksen politiikka tulee olemaan. Tämä syndikaatti on luottanut niitten sopimusten paikkansa pitäväisyyteen, jotka äskettäin tehtiin syndikaatin rientäessä tukemaan frangin luhistumista ja tämä syndikaatti haluaa tietää, tuleeko uusi hallitus uudistamaan sopimukset». Ellei uusi hallitus sopimuksia uudista, on tietenkin selvää, että lainat vaaditaan takaisin maksettaviksi, uusia ei anneta ja Ranska saa maistaa samaa lääkettä, mitä se on tämän tuosta valmistanut Keski-Europan maille.

Venäjän ja Englannin ratkaistavana on vielä monta pulmallista asiaa

Lontoo. — Englannin edustajat ovat ilmottaneet täällä neuvotteluissa oleville Venäjän edustajille, että enemmät asiapaperien vaihdot ja selittelyt näiden maiden velka- ja omaisuuskysymyksistä tuskin tulevat edistämään asiain kulkua, jonka johdosta englantilaiset ovat puolestaan valmiit esittämään sopimuksen muotoon laaditut vastaehdotuksensa, joista sitten ryhdy- istunnossa.

Ulkomaaviraston taholta annetusta pitkähköstä selostuksesta käy ilmi, että Englannin ja Venäjän edustajat eivät ole vielä päässeet läheskään yksimielisyyteen näiden maiden velka-asioista.

Konferenssin viime istunnossa Englannin edustajat antoivat lausunnon neuvostohallituksen edustajille, että heidän lausuntoaan siitä, että neuvostohallitus ei ryhdy suorittamaan ennen sotaa tehtyjä velkoja kokonaan eikä myöskään maksa korkoja, ei voida hyväksyä. Myöhemmin englantilaiset kuitenkin selittivät, että he eivät halua tehdä kohtuuttomia vaatimuksia sodan edellisiin velkoihin nähden, eivätkä myöskään vaadi, että kaikki velat olisi maksettava ja hetimiten.

Sinä aikana, mitä kului näiden kahden englantilaisten antaman selostuksen välillä, Venäjän edustajat selittivät, että heille ei ole mahdollista vastata kaikista ennen sotaa otetuista veloista ja jos neuvostohallitus pakotettaisiin suorittamaan nämä velat kokonaan, estäisi se heidät kokonaan ottamasta huomioon muita velkoja. Tämän lisäksi Venäjän edustajat selittivät, että velkojen hetimiten suorittamisesta Venäjän nykyisen taloudellisen ahdingon takia ei voi olla kysymystäkään.

Englantilaiset lupasivat ottaa Venäjän taloudelliset vaikeudet huomioonsa selittäen, että heidän aikomuksenaan on saada aikaan jonkunlainen sopimus velkojen vähittäisestä kuolettamisesta määrätyllä pohjalla.

Marx muodostaa Saksassa uuden hallituksen

Berlin. — Kansleri Marx on suostunut ottamaan vastaan uuden ministeristön muodostamisen juuri kukistuneen tilalle. Uusi hallitus tulee todennäköisesti sisältämään myöskin nationalistien edustajia, jotka ovat ilmottaneet olevansa valmiit ottamaan osaa hallitukseen sillä ehdolla, että asiantuntijain raportti Saksan sotakorvausmaksuista hyväksytään.

Sillä tavalla sitä järjestynyt työväki voittaa

Dublin, Irlanti. — Dublinin satamatyöläiset ovat tehneet lakon protestiksi sitä vastaan kun viranomaiset panivat toimeen kotitarkastuksen Liberty-haalilla viime sunnuntaina, vangiten suuren määrän satamatyöläisten järjestön jäseniä. Lakkolaisten lukumäärä nousi neljään tuhanteen.

Satamatyöläisten järjestön johtomies James Larkin on ilmottanut, että jonkun aikaa käynnissä ollut kaasutyöläisten lakko tullaan mahdollisesti lopettamaan näinä päivinä.

Myöhemmin saapuneiden tietojen mukaan satamatyöläiset ovat päättäneet palata takaisin työhön sen jälkeen kun heidän vangitut toverinsa vapautettiin. Vangittujen asia joutuu kuitenkin oikeuden käsiteltäväksi.

Kehoittaa skandinavialaisia siirtymään Canadaan

Köpenhamina. — Rouva Charles Thorburn Ottawasta, Canadan siirtolaiviraston edustaja, ottaessaan osaa Kansainväliseen Naisten kongressiin täällä, on kehottanut tanskalaisia ja toisiakin skandinavialaisia siirtymään Canadaan, kos Canada tarjoaa parempia mahdollisuuksia kuin Yhdysvallat. Rouva Thorburn, sanoi skandinavialaisten olevan erittäin haluttuja Canadassa ja että Canada tulee tekemään mitä suinkin mahdollista pitääkseen siirtolaiset Canadassa, kun ne kerran ovat sinne saapuneet.

Norjan suurlakko on päättynyt

Kristiania, Norja. — Koko Norjan yhteiskunnallista elämää järkyttänyt lakkotaistelu ja työnsulku on nyt päättynyt kun lakkolaiset ovat toimittamassaan äänestyksessä päätäneet hyväksyä lakon lopettamiseksi esitetyt sovintoehdot. Lakkolaiset ovat suostuneet palaamaan työhön ennen lakkoa vallitsevilla työehdoilla, mutta samalla on alettu heti neuvotella uudesta palkkataksasta kaikilla työaloilla.

Sikäli kun ennakkotiedoissa kerrotaan, edellyttää lakon lopettaminen työläisille osittaista voittoa.

Canadan suurin ostaja

Ottawa. — Canadan parhain ostaja huhtikuuhun päättyneen 12 kuukauden aikana oli Yhdysvallat. Canada lähetti Yhdysvaltoihin mainitulla ajalla kaikkiaan $429,265,000 arvosta tavaraa, joka on $50,000,000 enemmän kuin edellisen vuoden lähetys. Canadan ostokset Yhdysvalloista tekivät samalla ajalla $597,532,000, eli $41,000,000 enempi kuin edellisenä vuonna.

Canadan seuraava paras ostaja oli Suurbritannia. Sieltä tuotiin Canadaan tavaraa $152,017,000 arvosta, joka on $7,000,000 enempi kuin edellisenä vuotena ja sinne vietiin $356,950,000 arvosta eli 28,000,000 arvosta vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Sekasorron uhreja Balkanilla

Ateena. — Tänne saapuneiden virallisten tietojen mukaan asestettu rosvojoukko on hyökännyt Ketsikour nimiseen turkkilaiseen kylään surmaten kuusitoista kylän asukasta, joista neljä oli naisia. Joukkue oli toimeenpannut rosvouksia uhriensa asunnoilla. Hyökkääjien kerrotaan olevan bulgarialaisia.

Työselkkauksia Havanassa

Havana. — Havanan rautatietyöläiset tulevat lakkoutumaan uudelleen näinä päivinä. He väittävät että yhtiö on rikkonut viime kuussa tehdyn sopimuksen ja vaativat kahdeksan tunnin päivää, jonka yleinen liikkee hoitaja on heille kieltänyt.

Kenraali Herrarra on ilmottanut presidentti Zayasille, että hän on asettanut sotaväkeä suojelemaan yhtiön omaisuutta sellaisissa kaupungeissa, joissa omaisuuksien tuhoamista pelätään. Miehet vaativat myöskin huhtikuun lakon tähden erotettujen miesten työhön asettamista ja että heille on maksettava palkkaa siltä ajalta kun ovat olleet erotettuna.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.
ONNI SAARI, Vastaava — ARVO VAARA, Toimitusapulainen

VAPAUS
(Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

TILAUSHINNAT:
Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.
Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.
Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten joilla on takaukset.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta, annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c lisää jokaiselta muistovärsyltä. Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. Syntymäilmotukset $1.00 kerta. Hautaantieto- ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

Vapauden konttori ja toimitus on: Liberty Building Lorne St., Puhelin 1038. Postiosote: Box 69. Sudbury, Ont.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä.
J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Vaunulastittain kultaa ja hopeaa

Pohjois Ontarion kulta-, hopea- ja nikkelikaivokset ovat tuottaneet tähän mennessä omistajilleen puhdasta voittoa kaikkiaan 220,000,000 dollaria. Suurin osa näistä voittorahoista on saatu viimeisen kahdentoista vuoden aikana, jolloin maailman kuuluisa Hollingerin kultakaivos ja International Nikkeliyhtiö ovat alkaneet jakaa osakkailleen huikeita voittojaan.

Sen jälkeen kun Cobaltin hopeakentät löydettiin, on Pohjois Ontariossa tuotettu hopeaa kaikkiaan 14,000 tonnia. Tämän vuoden ajalla arvellaan hopeatuotannon nousevan ainakin 500 tonniin.

Kultaa tuotettiin vuoden 1923 ajalla Ontariossa kaikkiaan yli 40 tonnia, eli 1,750,000 dollarin arvosta kuukausittain. Tänä vuonna on tuotettu kultaa keskimäärin 2,225,000 dollarin arvosta kuukaudessa.

Mihinkä kaikki tämä kullan ja hopean paljous on joutunut? Se on löytänyt tiensä rahamiesten ja keinottelijain kassaholveihin. Se on tehnyt entisestään äveriäistä rahamiehistä yhä suurempia rahavallan kuninkaita ja nostanut toisia miljuneerien rosvoseuraan. Se on sanalla sanoen mennyt sen kansainvälisen rahamieskoplan käsiin, joka vielä niin itsevaltiaasti saa käyttää ei ainoastaan suuria työläisjoukkoja, vaan kokonaisia valtakuntia riistopolitiikkansa välikappaleena.

Kritiikkiä

Tunnettu amerikalainen työväenluennoitsija Scott Nearing on julaissut Yhdysvaltain Workers puolueen äänenkannattajassa Daily Workerissa arvostelun puolueen ja Ammattiunioiden valistusliiton toiminnasta. Nearing on laatinut lausuntonsa Valistusliiton johtajan Fosterin pyynnöstä. Samalla kun Nearing selittää toivovansa yhtä kiihkeästi kuin kuka tahansa vasemmistolaisen työväenliikkeen menestymistä Amerikassa, hän ilmaisee taloustieteellisissä peruskysymyksissä olevansa yhtä mieltä Workers puolueen johtomiesten kanssa, mutta ei kaikissa suhteissa hyväksy puolueen keskuudessa harjotettua taktiikkaa.

Nearing selittää olevansa Fosterin kanssa eri mieltä siinä, että Amerikassa hänen käsityksensä mukaan ei ole vain vanhoillisia unioiden johtajia mutta että joukot itse ovat vanhoillisia. Jopa hän olettaa Gompersin joissakin tapauksissa olevan varsinaisista amerikalaisista ammattiunioiden jäsenistä vasemmalla. Ei ole olemassa amerikalaisperäistä vallankumouksellista mielialaa. Vallitsee vain omakohtainen edun tavoittelu ja yksilöllisyys. Tästä syystä hän selittää workerspuolueen ja A. V. taktiikan perustuvan väärään otaksumaan. Hän varoittaa liiallisesta ryntäilevästä taktiikasta ja vähäisten voimien hajoittamisesta ja ylivoimaisiin taisteluihin johtoasemista, josta seuraa vain kaaosta ja tähän asti rakennetun järjestön särkyminen. Hän pitää yhteisrintamaa Farmer-Labor puolueen rakentamiseksi epäviisaana, koska se hänen käsityksensä mukaan sekoittaa Workerspuolueen jäsenien toiminnat ja mielet niin, että nekin käyvät — kuten hän pelkää — puoluetta kohtaan luottamattomiksi. Hän tahtoisi työväenpuolueen harjoittavan vain hyvin järjestettyä ja voimakasta järjestämistyötä ja valistusta joukkojen keskuudessa voimien siten lujittamiseksi.

Valtio ja yhteiskunta

«Nykyaikainen yhteiskunta, kirjotti Marx aikoinaan, on kapitalistinen yhteiskunta, joka on olemassa kaikissa sivistysmaissa, enemmän tai vähemmän vapaa keskiaikaisuuden sekoituksesta, enemmän tai vähemmän kunkin maan historiallisen kehityksen erikoisuuksien muuttamana, enemmän tai vähemmän kehittyneenä. «Nykyaaikainen valtio» päinvastoin muuttuu kunkin valtion rajojen sisäpuolella. Preussilais-saksalainen keisarikunnassa se on kokonaan toisenlainen kuin Sveitsissä, Englannissa kauttaaltaan toisenlainen kuin Yhdysvalloissa.

«Mutta huolimatta niiden muotojen kirjavasta erilaisuudesta, on eri sivistysmaiden eri valtioilla yhteistä se, että ne seisovat nykyaikaisen porvarillisen yhteiskunnan pohjalla, joka on enemmän tai vähemmän kapitalisesti kehittynyt. Niillä on sen vuoksi eräitä yhteisiä oleellisia tunnusmerkkejä. Tässä mielessä voidaan puhua «nykyaikaisesta valtiosta» vastakohtana sille tulevalle, kun sen nykyinen juuri, porvarillinen yhteiskunta kuolee.

«Kysymys asetetaan sen jälkeen näin: minkä muunnoksen alaiseksi joutuu valtiolisuus kommunistisessa yhteiskunnassa? Toisin sanoen: minkälaisia yhteiskunnallisia toimintoja jää silloin, jotka ovat samanluontoisia kuin nykyiset valtion toiminnat? Tähän kysymykseen voidaan vastata vain tieteellisesti; ja vaikkapa kuinka monta tuhatta kertaa liitettäisiin yhteen sana «kansa» ja «valtio», ei se hituistakaan edistä kysymyksen ratkaisua» . . .

Hyvinvointi vaiko vararikko

Vaikkakaan Canadan poliittinen ja taloudellinen elämä ei suorastaan osota rappeutumisen merkkejä niin räikeästi kuin Europan konkurssitilassa oleva talous osottaa ja vaikkakin pintailmiöt voivat joissakin tapauksissa näyttää, varsinkin Europan maista äsken saapuneille työläisille, täkäläisen talouselämän olevan «normaali» kunnossa, niin lähemmin asiaan syventyessämme huomaamme mihin päin täälläkin ollaan menossa.

Äskeinen budgettiväittely parlamentissa paljasti joitakin tosiasioita ja numeroita, jotka ovat tässä suhteessa sangen mielenkiintoisia. Maaliskuun 31 päivä 1914 Canadan valtiovelka kokonaisuudessaan nousi $544,391,360. Maaliskuun 31 päivä 1923 valtiovelka josta on maksettava korkoa, nousi yli kahden ja puolen biljoonan dollarin. Siitä on maksettava vuotuista korkoa noin $138,000,000, joka on suurempi summa kuin koko maan vuotuinen menoerä ennen suursotaa.

Tästä velasta on $1,937,031,954 ynnä joitakin väliaikaisia lainoja kotimaista, se on Canadassa maksettavaa lainaa.

Nuo numerot kansallisvelan kasvamisesta yksinkertaisesti toteavat sen tosiasian, että se myrsky, jonka europalainen sota päästi valloilleen ja joka on murskannut Europan sekä taloudellisen että poliittisen selkärangan, kulettaa myöskin Canadaa poliittisesti ja taloudellisesti nopeassa tahdissa kohti sitä kaaostilannetta, jossa Europa nykyään vaikeroi.

Mieltäylentävää on työläisten yhtenäisyys

Useissa maissa, m. m. Ruotsissa, viettivät kommunistit ja sosialidemokraatit katkerista suuntaerimielisyyksistään huolimatta yhteisiä vappujuhlia. Samaa kertovat lehtiuutiset Norjasta, vaikka siellä viime talven aikana kinasteltiin eri suunnista revolverien kanssa. Ja valtavia kerrotaan vappujuhlien olleen. Yksistään Kristianiassa tiedotetaan vappukulkueeseen ottaneen osaa noin 23,000 henkeä. Se osotti Norjan kapitalistiluokalle, että Norjan työläiset seisovat sittenkin yhdessä rintamassa vihollistansa vastaan.

Tukholmassa oli vappumielenosotus muodostunut mieltäylentäväksi proletaariseksi juhlatilaisuudeksi. Kulkueessa laskettiin olleen toistakymmentä tuhatta työläistä ja perillä kolmisenkymmentä tuhatta. Tämä oli mahdollista vain sen kautta, että työväki juhli Vappua yhteisen rintaman merkeissä.

Niin sosialidemokraatit kuin kommunistikin olivat esiintyneet rinnakkain puhujina. Branting ja Grimlund yhdessä tulkitsemassa työläisten vapputunnelmia, ja samalla esimerkkinä työväenkerrosten yhteenkuuluvaisuudesta.

Ei mikään ole työläisille sen tähdellisempää, sen velvoittavampaa kuin yhteen kuuluminen. Pitää olla jyrkät tosiasialliset erimielisyydet ja vakavat käytännölliset rikokset, ennenkuin työläisillä on oikeus jakaantua moniin leireihin. Neulan pistokset ja parjaukset eivät sellaiseen oikeuta. Keinotekoiset fraasitaistelut ja johtajain kukkoilut kaikkien vähimmän. Niin kauan kuin ei opita kuulumaan yhteen ja toimimaan yhdessä, ei työläisten maksa vaivaa narrata itseään ja toisiaan kapitalismin kukistamisella.

Kiinalaisten työsuhteet

Ontarion maakunnan työdeparttementti on johtanut tarkastusta 341 kiinalaisten omistamassa pesulaitoksessa Torontossa ja useissa pohjois-Ontarion kaupungeissa. Niissä on työskennellyt yhteensä 408 työläistä, joiden viikkopalkka on vaihdellut 5:sta 18:sta dollariin, keskiarvo ollen $11.25. Ruoka ja asunto ovat työläisille vapaat. Kolmekymmentä prosenttia pesulaitoksista ei käytä palkkatyötä. Työtuntien luku on sangen epämääräinen. Noin 52 prosenttia työskentelee 50—72 tuntia viikossa, 18 prosenttia 55—75 tuntiin, 18 prosenttia 45—65 tuntiin ja 12 prosenttia 60—70 tuntiin. Ainoastaan yksi pesulaitos, joka on Torontossa, maksaa veroa työväen korvauslautakunnalle. Tämä on myöskin ainoa pesulaitos, jossa on naistyöläisiä viisi tai enemmän työssä. Kaksikymmentä prosenttia pesulaitoksia on likaisia ja epäterveellisiä asuntopaikoiksi. Maaseudulla olevat pesulaitokset ovat likaisempia ja epäterveellisempiä kuin Torontossa olevat.

Imperialismin vaara

«Imperialismi on pannut alttiiksi Europan kulttuurin kohtalon. Jos ei tule sarjaa vallankumouksia, seuraa tätä sotaa pian uudet sodat — tarina «viimeisestä sodasta» on kömpelö, vahingollinen satu, pikkuporvarillinen. Tänään tai huomena, jollei tämän sodan aikana, niin sen jälkeen, tässä tai seuraavassa sodassa on kansalliossodan proletaarinen lippu kokoava ympärilleen — ei vain luokkatietoisten työläisten satatuhantiset joukot, vaan myös miljoonat kiihko-isänmaallisuuden nyt huumaamat puolproletaarien ja pikkuporvarien joukot, joita sodan kauhut eivät vain kauhistuta ja inhota, vaan myös opettavat, valistavat, herättävät, järjestävät, karkaisevat ja valmistavat sotaan porvaristoa, niin «oman» kuin «vieraittenkin» maiden porvaristoa vastaan». . . Lenin marrask. 1914.

Juttutuvan toilauksia

Kun minä olin trenkinä

Historialliset esitelmät ovat yleensä hyvin haluttua tavaraa, joten minäkin, vaikka olenkin vaan tavallinen trenkipoika, valistan Juttutuvan arvoosaa yleisöä historiallisilla tiedoilla. Valkaastakseni paremmin ainettani, pirän tämän esitelmän omalla kielelläni, koska luulen tämän tuvan kuulijain olevan siksi korkealla tasolla, jotka ne kyllä ymmärtävät nykyajan kaikkia sivistyskieliä. Kuulkaas sitten.

So- oli siihen aikhan kun mä oliin Nahkalan Jaskan Kaijan Iiskan Matilla trenkinä. Silloin teikattihin vuasiluku yksituhattahreksansataakuusikymmentäkahdeksan. Silloin tuli jumalattoman hyvä ohravuasi niiren suurten näläkävuasijien perähän. Silloin painoovat ohrat joorkin 14 leiviskää tynnyri, eikä niitoo sellaasija ohrija sen jäläkiin saatu.

Mulloli palakkaa 40 markkaa vuares ja taloon ylöspito ja vasikannahka hanskavärkiksi. Ei silloin karvarija ollu ku yksi puolihullu miäs Vaasas', niin jotta kukin sai parkita nahkansa niin ku parahiten taisi. Kyllä ne hanskanahaat tahtoovat olla kovankilseitä. Mutta kun sitä yhtä vasikanvuataa kaksikin viikkua joka ilta hikipäis' hiaroo, niin kyllä se silloin jo oli pehmiä kun mikä.

Sinä syksynä me käythin isännän kans' Vaasas' myimäis' ohria olutpryihih ja Möyköörin samppa, isännän setä, joka oli vävynä Peräseinäjoen Flinttakyläs', oli samas' reisus'. Isäntä osti, niin ku se pruukasi, joka vuasi tehrä, aapiskirjan ja sääkirjan, kuusitoista luaria kahvia ja kuusitoista luaria sokuria, niin jotta niistä tuli yhthensä naula, ja viinaa leihin, joka veti viisi kannua. Se isäntä oli sellaanen oikijan järjestyksen ja kristillisen oorningin miäs, jotta se pani looran pohjaan sääkirjan alapualelle ja aapisen päällepäin niin kun so-onki, jotta lihan tuloo olla hengen ala annettu. Mutta viinan päälle so-oli hirviän perso ittensä. Nykki se joi niin totta junalautajuavuokshin, jotta makasi maantieänojas ku sualasäkki. Mutta vaikka so-oli niin päihnänsä kun Metto, niin en mää vaan ollu kylliksi arvoollinen sitä auttamaan ojasta ylähä. Se sanoo mulle vaan jotta äläa sinä Klinkkuu Iiska, maittila jakki, mua nosta; et sä oo kun trengin trasu. Kyllä Samppa-setä mua auttaa, joka on taloon isäntä niin ku mäkin.

Kun mä erehdykses muutin arkun looras' järjestyksen, panin sääkirjan appiskirjan päälle, ja isäntä heräsi ryssänkirkosta, meni arkullensa ja havaatti, jotta nyt on maailmanjärjestys nurin narin, niin se kohta sanoo, jotta mitäs p..lehen peliä tämä on, jotta sääkirja on muuttanu ittensä aapiskirjan niskoosta ja nakkasi trasuun. Poltti koko kirjan ja sanoo jotta kenen luvalla sä pakana, jos on kaikki merkkein selitykset ja markinat, oot ittes' jumalan sanan päälle tällännyt.

Niin jotta se isäntä oli sallaanen oikian kristillisen järjestyksen miäs ja sentähren se oliki niin ylösotettu heränneiren ja pappien paris' ja sentähren sen pojastakin tuli pappi.

Hoh, hoijaa.. Siällä ne nyt makaavat kranoollansa Aaprahamin helsmas', niin isä kuin poikaki, ja kattoa luuraavat pilvenraosta tätä syntistä maailmaa.

Jotta mitenkäkö palkoolliset toimhen tuli ku oli niin piänet palkat? Miksei tultu ku syäthin välihin. Paremmat ruaat silloon palkoollisilla oli ku ny. Ei silloon isännät ja emännät sydänykkään sikijäinsä kanssa peräkamaris' fläskiä ja voita ja palkoolliset silakan päitä ja kurnaalija nurkis' niin ku ny. Silloon syäthin samas' pöyräs' kaikin ja trengin kupis' piti olla jookin yhtä rasvaanen keitto kun isännän fariski. Sellaiset isännät kun ny ei olisi silloon palkoolisia saanu, vaik' olisivat kuivasta lakistansa veren kruuvanhet.

Ja kun trengin plakkaris' oli 10 markkaa, niin sen passasi olla komiaa kun handelsmanni. Se tohtii hypätä vaikka isoon talon pöyrälle. Ja kyllä sitä hypäthinki! Kun 10 penniä maksoot niin silloon rustathin ruoka sitä komiaa jos komiaa. Emäntä toi niin manrottoman suuren fiilipunkin kun Jalasjärven, ja isäntä kantoo selkä vääräs' sellaasen palvatun härjänreiren, jotta ja voita nokkas eres' niin kun olis emäkissa taltrikilla istunu. Siihen lämpymät mairot, rieskat ja hautapotut, niin jotta sait syärä vattasi niin pumpullensa, jotta napa ratisi. Verkakyynärä maksoo markan hollille, niin jottei menny kymmentä markaa kun oilt veras' kun hiiles'. — Piijat taas saivat taloosta villoja ja pellavia ja tekivät puolen talvia verhoja ittellensä, jotta niilloill verhoja luhrin orret notkonansa. — Mitä ny on trengeillä ja piijoolla! Rahaa? Nälkää ja alastomuutta; — Joo . . .

Larvalan herästuomarivainaja isoo viisas, sanoo, jotta häpiäksi hän kattoosi Suamen kansalle jonsei taloollisten flikat kävisi kyntöpellolla hevoosen jäliis. Mutta olisi se ny näkemäs! Taloon flikoist on ny tehrä prakahutettu luttiröökinöitä. Mikä on miski viraas. Ja ne jokkei oo virkoihin kelvanhet, niin niiston tehty niitä manttoja ja lottija. Totta tiärämmä niistäki jotaki meinathan, kuinkas muutoon. Niiren sotaherrojen frouvija, fältääpelijen ja vikläkin konkijampaan — niiren kersanttijen ja konpraalijen ämmijä. Ja sentähren niiren pitää olla ny niin fiinejä, jottei passaa tehrä muuta kun passeerata sitä komijaa jos komijaa plakeerinahkaasis' kengis' punaasen veraan päällä ja . . . niin no siinä sitä onkin jo yhreksi kerraksi luentoa Suamen kansan historiasta.

Trenk.

Valkoinen Suomi

Ei kai täällä juttutuvassa tarvitse esittää itseään, vaikka onkin ensikertalainen. Sivumennen vain pistäydyinkin hiukan pakinoimassa.

Te olette kai nähneet lehdissä Suomen konsulin tiedoksiannon canadalaisille trustiherroille, että ensi kesän aikana siirtyy ainakin 10,000 suomalaista raatajaa Canadaan. Miltä se teistä näyttää? Eikö pistimien nojassa huojuva Suomen valkoinen tasavalta ala jo näyttää kuoleman väriseltä. Suur-Suomen luomisesta se ehkä vielä hourii, joka vain tekee asian sitä vakavammaksi. Jos Suomessa vielä oltaisi siinä tilassa, että pystyttäisi oikeista neuvoista vaaria ottamaan, niin neuvoisin minä vieläkin iskemään suonta. Talonpoikain tulisi panna suojeluskuntakoneistonsa vorkkimaan ja ajamaan toiset viisitoista eli kaksikymmentä tuhatta Suomen työläistä sorakuoppain reunoille telotettavaksi. Eiköhän tasavallan kelvoton porvaristo voisi jo lopuille löytää jonkunlaista työtä ja nälkäistä toimeentuloa, että ei sitä tarvitsisi vieraan maan kapitalisteilta lähteä pyytämään. Tahi voisin minä antaa toisenkin neuvon:

Koettaisivat nyt vieläkin vaihtaa punikeilla tuomaskuonaa ja kainiittia Saksan lannoitusainetehtailijoilta. Siinä kaupassa ei tarvitsisi haaskata kruutia. Sen voisi säästää Suur-Suomen luomista varten, sillä siinä varmasti menee kruutia. Ja Suomen talonpojat voisivat ikäänkuin punikeilla höystää peltojansa ja saisivat täten ainakin jonkunlaisen palkkion porvaristolle tekemästään pyövelinpalveluksesta. Luulisi sitä osaavan vähän mallikkaammasti rikuneerata, kun on kerta kaiken häpeätunteensa syönyt ja juonut, kuten Suomen porvaristo on tehnyt..

Ja sitten kaiken päätteeksi me emme saisi sanoa Suomen porvareita lahtareiksi. Uhkaavat «oikeuteen» viedä. Hm! Joutaisi sekin asia tulla puolueettoman lautakunnan tuktittavaksi (joka tietysti on mahdottomuus, sillä luokkakysymyksissä valitsee lautakunnan vain voimakkaampi puoli). Puolueettomassa oikeudenkäynnissä olisi niin helppo todistaa, miten lahtari-nimitys sopii Suomen porvareille paremmin kuin mitkään muut tähän saakka tunnetut nimet, sillä Suomen porvarit ovat itse nimittäneet maansa luokkatietoista työväestöä punikeiksi (punikki on Suomessa lehmä), ovat näitä punikkeja oikein mielityönään metsästäneet, ajaneet tuhansiin nousevissa laumoissa teuraspaikoille ja teurastaneet. Siinä voisi myöskin todistaa, että ei ainakaan vielä ole minkään maan porvaristosta tullut niin monipuolisesti konnamaisia, petomaisen raakoja, paksun lian ja veren tahraamia lahtareita kuin Suomen porvareista. Ja jos ei Suomen työväestö olisi jo kehittynyt noinkin pitkälle ihmisyydessä, niin täytyisi varmasti nousta kysymys siitä, josko Suomen sukuisten heimojen kansallisluonteessa on jotakin vikaa (mielivikaa), sillä Unkarin porvaristoa ainoastaan voidaan rinnastaa Suomen porvariston kanssa julmuudessa maansa työväestöä kohtaan, joskin se sentään jää alakynteen.

Sentähden, pojat! Jos me kerran pääsemme isännän paikalle — ja me pääsemme — niin varokaamme ettemme lähde seuraamaan likaisen lahtari-porvariston antamaa esimerkkiä — I. W.

Kirjallisuus

Murrosajan lauluja

Kokoelma työväen runoja

«Soitto on suruista tehty, murehista vuovaeltu.» Niin sanotaan suomalaisessa kansainviisaudessa. Mutta kovin on saamatonta melankoliaa sellainen. Ei sovellu se nykyiseen myllertävään murrosaikaan, jossa jättiläisvoimat iskevät yhteen. Ei voi vastata se taistelevan proletariaatin mielialaa — sellainen menneitten patriarkkaalisten aikojen laulu.

Taistelu laulu on nykyisen köyhälistön laulu — sen täytyy sitä olla.

— — —

Luokkataisteluliike on tässä maassa suomalaisten keskuudessa kasvattanut meille omia runoilijoita, joitten tuotteet kertovat meidän elämäämme, laulavat meidän elämyksiämme, koko köyhälistöluokan elämyksiä. Julkaisuissamme on näitten runoilijaimme tuotteita julaistu säännöllisesti. Ne ovat rikastuttaneet julkaisujemme taiteellista puolta — ja muotonsa puolesta ovat ne saavuttaneet — yleensä puhuen — sangen huomattavia saavutuksia.

Kustannusliikkeidemme ja järjestömme yhteisestä toimesta on nyt saatu aikaan kokelma parhaimpain laulajaimme runoja: Murrosajan lauluja. Siihen ovat runoilijamme Aku Päiviä, Mikael Rutanen, Wm. Lahtinen ja Eemeli Rautiainen koonneet parhalta tuotteitaan. Veteraani Aku Päiviö on kokoelman toimittanut ja toiset toverit ovat sisältöä avustaneet.

Kokokelma sisältää juhlarunoja y. m. Ja ken tahansa taistelun kauneudelle arvoa antaa — ja ken nykyaikainen työläinen ei sitä tekisi?! — hän löytää tästä kokelmasta todellisen aarteen.

Laulaa Päiviö:

Siitä keväästä on nähty unta
ajan kuljettaissa kuviaan,
jolloin veljestynyt ihmiskunta
eläis onnellisna päällä maan.

— — —

Vaan ei saapune se neitsythymyin,
käsin hennoin liljaa kantaen,
vaan se saapunevi raaoin rymyin
kautta hävitettyin tannerten.

— — —

Mutta:
Kell' on kevään toivo, häll' on
tulta.
Prometheuksen tulta liedellään;
se jos sammahtaapi multa,
totisesti pimeähän jään.

Siksi:
Aik' on suuren unten, mut ei
nukkuakseen,
aik' on tekojen ja ei armon,
aik' on rohkeuden olla oikeassa,
seistä, iskeäkin kautta tarmon.
Aik' on kokoontua jylhin
juhlatuntein,
niinkuin tuntein tulivuoren suulla,
jonka vanhat perustukset ryskää..
Paetkoon, ken rohkene ei kuulla!

Mikael Rutanen virittää laulunsa «Työlle»:

Alle lyihyharmaan vaskivuoren
kahlein kytketty jättiläinen,
vuotten vieriessä ompi kuoren
kovettanut ajanrouta jäinen.
Tavantakaa asujamet vuoren
salakatseet syvyytehen heittää:
voiko luottaa vahvuutehen kuoren
hyvinköhän vangitun se peittää?

— Hyvinköhän? — Jättiläinen ..
liikkuu
huojahtavat vahvat perustukset,
tuetta jo vailla vuori kiikkuu,
ponnahtavat auki rauta-ukset.
Auki ponnahtavat! Vuori särkyy,
ylähällä kaikuu huudot hurjat.
Vihanuurre vangin otsaan piirtyy:
— Tuomionne saatte kurjat,
kurjat!

Eivät ole monumenttisankarit ollee kapitalistisessa maailmassa työnurhoja. Työn vihollisia korottää Wm. Lahtinen «Nimettömän työn urhojen» muiston sieluumme seuraavalla tavalla:

Ain' auki on kuoleman kaamea
suu,
joka uhreja vaativi monta.
Joka päivä sen sylihin suoriutuu
tuhat urhoa tuntematonta.

Ne unhoon jättävi historia,
hovilaulaja heistä ei laula,
työnurhosta, mi oli ryysyinen ja
väkivallalla katkesi kaula.

Sen sankarimuistoa emoset vain
majan matalan lapsille puhuu;
he orjien lauluissa säilyvät ain'
ja urhoista tarinat huhuu.

Kertoo meille sama runoilija vielä minkä vaikutuksen teki pimeyden maailmassa kun Tulitorni (Kolmas Internationale) sen kameroihin valonsa heitti:

— — —

Ja mammonan pappien pauhu,
papukaijojensa paapatus se,
on yököillä mielessä kauhu:
ei valoa sietää voi
se maailman sortajasääty,
jo horjuu sen pilaripääty;
Työn Internationale
sen aikahan saanut on.

Eivät muista aina nuoret vakavaa taistelun asiaa, joskus vanhus, harmaahapsi siitä muistuttaa saa. Kertoo Eemeli Rautiainen mitä virkkaa vanha vaari nuorten huoletonta kisailua katseltuaan:

—Teis' on miestä, teiss' on naista
joilla leikki lempityönään,
pirtissänne piilotellen,
joutilaana jollotellen
ylistätte itseänne,
puhelette puuta heinää;
joukko soma sankareita,
tärkeätä tietomiestä,
viisasta ja väkevätä.

Mutta tohtineeko teistä
kuka käydä kamppasille
vihamiehen vilpin kanssa,
joka ruhjovi ruhoksi
miljoonia meistä muista?

Tokko teistä tietosata
löytyy miestä mielipäistä
taisteluhun tosi teoin.

Loppuu siinä leikki kevytmielinen vanhuksen vakaitten sanojen jälkeen, sillä
käypi tunto tuomariksi:
syytti kuni vaari vakaa
osattomaks' otteluista,
köyhän taistoista kovista.

Kun nyt pitkään aikaan ei ole kustannusliikkeidemme taholta saatu runoteoksia, on tämä teos varmaankin saava nopean menekin. Sen sisältö on parhainta, valituinta, mitä runoilijamme ovat kirjottaneet.

Teos ei ole ainoastaan iltamatilaisuuksien ohjelmistoon sopivia runoja etsivälle erinomainen, se on välttämätön jokaiselle työläiselle, joka nauttii niistä kauneusarvoista, joilla runous elämää rikastuttaa. — E. P.

Hankkikaa tämä teos itsellenne viipymättä sitä on nyt saatavana Vapauden kirjakaupasta. Hinta $1.25

Sault Ste. Marien uutisia

Toukokuun 18 p. kokous asioita. John Lemonkalma pyysi eroa näytelmäkomiteasta, joka hänelle myönnettiin ja tilalle valittiin Urho Kataja ja näytelmäseuran puvuston hoitajan toimen vapaaehtoisesti suostui ottamaan Matt Holm. Yleiset näyttämöpuvuston puhdistustalkoot päätettiin pitää t. k. 22 päivä. Uusina jäseninä osastoon hyväksyttiin seuraavat toverit. Toivo Särkkä, Hilma Särkkä, Väinö J. Hämäläinen, Lempi Hämäläinen, Juho Grönholm, Juho Hakala ja Aino Hakala täydellä toveriluotolla ja E. Koisti väliaikaisella toveriluotolla samoin myönnettiin täysi toveriluotto Heikki ja Ellen Strömmille, kahdella jälkimäisellä on jo pitemmän aikaa ollut väliaikainen toveriluotto, vaan todistukset heidän entisyydestään lienee vasta aivan hiljattain saapuneet, jotka todistukset puhuivat puolestaan.

Robert Nelson & Co. näytelmäseura pyysi haalia vuokrata tulevan kesäk. 25 päiväksi, joka päätettiin heille luovuttaa $20.00 vuokramaksusta. Konventsioman päätökset päätettiin naulata haalin seinälle jäsenten nähtäväksi, josta jokainen jäsen voi ne lukea ja syventyä niihin itse. Päätettiin ei maksaa päiväpalkkaa näyttelijöille, koska ei kerran meillä ole palkkalistalla olevaa johtajaakaan

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 38:-

Dollarista

Lähetyskulut:
40c lähetyksistä alle $30.00, 50c. lähetyksistä $30.00—$59.99 asti. 75c lähetyksistä $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan S. G. Neil, 957 Broadview Ave.

Laivapilettejä myydään. Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaus

Box 69. Sudbury, Ont.

nykyään. Henry Kulmala rakennuskomitean puolesta ilmoitti, että komitea on jo ostanut tontin uuden haalin rakentamista varten Thompson kadun varrelta, kauppasumma ollen $750.00, tontin koko on 48 jalkaa leveä ja 140 jalkaa pitkä, tonttia on ennen omistanut Hudson Bay Co. Paljon muita vähemmän tärkeitä ja mainitsemisen arvoisia asioita päätettiin kokouksessa.

Nyt kuin jo kerran on saatu osastolle tontti uuden haalin rakentamista varten, niin miksi ei aleta rakennuspuuhiin heti, että saataisiin muuttaa uuteen taloon sisälle jo ensi jouluksi ja pitää joulujuhlat siellä. Tosin kuulee usein vanhain jäsenten suusta, että jättää se ensi kevääksi, jolloin muka on enempi rahaa. Mutta miksi vitkuttaa sitä vuosi vuodelta ja lykätä aina ja aina vaan tuonnemmaksi, sillä verukkeella että meillä muka silloin on enempi rahaa aloittaa rakennustyöt. Osastolla lienee nykyisin sen verran pääomaa että helposti päästään alkuun ja helppohan on silloin saada lainoja sen päälle. Jotkut taasen ovat sitä mielipidettä että muka keväisin on enempi miehiä jouten kaupungissa, jolloin on helpompi saada ilmaista työvoimaa perustuksen kaivamiseen, mutta minä voin «petata'» vaikka vanhan takkini että, jos hommiin ruvetaan, niin saadaan se perustus nytkin ilmaisella työllä ja enkä hieman enemmänkin.

Ukot ja tytöt ovat kovassa touhussa iltamiensa kanssa, jotka he ovat päättäneet pitää t. k. 31 p. Ahkerasti he ainakin kokoontuvat harjottelemaan kappaleita ja lauluja ja herra tiesi mitä he hommaavatkaan, sillä olen kuullut että ohjelma heidän iltamissaan tulee olemaan ennen kuulumattoman hyvä. Heidän tunnussanansa kuuluukin olevan että, «Akoille ja pojille päihin, enkä ihmettelekään sitä, jos he ovatkin hieman nirpaantuneet, sillä jotkut pojista ovat niinkuin liiaksi leukaillet. Siis hieman lisää tuulta myllyyn, niin kyllä iltamistamme hyvä tuee.

Karl Lehto Sudburysta toi osastomme voimisteluseuralle, painijaimme voittaman kunniavyön. Seuraamme edusti seurojen välisissä painikilpailuissa Leo Kauppinen ja Otto Lind. Vyö on komea ja on sitä varten päätetty tehdä erikoinen kaappi, varustettu lasiovella että, se on kaikkien nähtävänä. Se on pojat oikein, pitäkää päälle, niin saadaan ihailla sanottua palkintoa tulevinakin vuosina.

Rietu.

*

Koska on käynyt sillä tavalla että Putajankaan (?) valkoset eivät enää ole tyytyväisiä isänmaahansa, vaan ovat alkaneet laumottain tulemaan tälle puolen lammikon ja koska äsken tulleiden joukossa on eräs Kalle Pasanen Putajan (?) kirkon kylästä ja koska täällä Soon perukalla on myöskin Kalle Pasanen niminen mies, niin on paikalleen vähä valaista tätä asiaa.

Mikäli allekirjoittanut tietää ei tämä Soossa oleva Kalle Pasanen ole ottanut osaa sisällissotaan valkosten puolella; Suomesta lähtiessäni sain luotettavalta mieheltä tietää, että hän on kuulunut kotikylänsä työväenjärjestöön, nimittäin Muurasjarven kylän osastoon. Hänestä on myös lähetetty kysely Suomeen ja kun sieltä saapuu vastaus niin sitte päästään varmuuteen mikä hän on miehiään ettei tarvitse luottaa yksityisten puheisiin.

Kirkon kylän Kalle Pasanen kyläkin on kuulunut suojeluskuntaan. — Edellä olevasta selvinne että vaikkakin yksi Kalle Pasanen on lahtari niin toinen Kalle Pasanen ei ole alhtari.

Lauri Laine.

*

Workers Party ja Kommunisti Party. Joillakin täkäläisillä tovereilla näyttää olevan se käsitys että Workers Party oli laillinen upolue s. o. että se voi toimia laillisena puolueena Canadan lakienmukaisesti. Ja että Canadan hallitus on tunnustanut sen periaate ohjelman ja menettelytavat. Täytyy tosin ihmetellä mistä moinen käsitys on saanut alkunsa. Käsittääksemme asiaa vähäisen valoisammassa ilmapiirissä on meidän hiukan tutustuttava Workers Partyn periaate ohjelmaan ja menettely tapoihin.

Silloin kuin tarkastamme näitä vähäisenkin niin selviää meille itsestään se tosiasia että Canadan porvarillinen hallitus ei ole sitä koskaan tunnustanut eikä tule tunnustamaankaan. Jotenka meille lopulta selviääkin että olipa yllämainituista nimistä kysymyksessä kumpi tahansa niin ovat ne yhtä laittomia tai lakivastaisia. Mutta huolimatta näistä mikä on nimi tulee olemaan huomena, on se samantekevä silloin kuin on kysymys vallankumouksellisesta puolueesta ja myöskin puolueen kontrollin pysyminen Kommunististen ainesten käsissä.

Jo pitkä ajan aina Workers Partyn perustamisesta lähtien on kaikellaiset ainekset tehnyt työtään leimataakseen meitä Kommunisteiksi siksi, että saisivat puolueen panna lakien alaiseksi. Nyt astuu meidän eteemme kysymys miksi pidämme enää puolueen nimenä Workers Partya kuin aina O. B. U:sta lähtien valtavimpiin porvarilehtiin asti on leimattu puoluettamme Kommunistipuolueeksi. Ja sitä me juuri olemmekin olleet sillä puolueemme on ollut osa Kommunistisesta kansainvälisestä jo silloinkin kun nimi oli vielä Workers Party.

No nytkö meillä olisi sitten vielä mukava piileillä Workers Partyn nimen takana, se olisi aivan sama kuin metsässä jänis pistää päänsä puskaan luullen olevansa turvattu kaikelta raatelevilta pedoilta, sama olisi meille juuri lähteä pistämään päätämme puskaan suojelematta kuitenkaan sillä koko ruumistamme. Nyt ei ole syytä pelkoon koko maailman vallankumoukselliset työläiset ovat kansamme samassa taistelussa, jos meitä lyödään niin lyödään heitäkin. Jos tovreitamme raahataan vankikomeroihin niin uusia nousee taisteluun, kommunistisen liikkeen kulkua ei voi mikään enää tukahuttaa sen edistymistą kylläkin voidaan jarruttaa mutta murskata sitä ei kukaan voi.

Siis eteenpäin toverit kulkemaan uutta taivalta, tuntematta läheskään kaikkia sen salakareista, mutta reippaan mielin tivistämään rintamaamme niin, että nostamme Kommunismin lipun korkealle hulmuamaan. Näyttäkäämme että vaikka järjestömme on vielä nuori on se silti voimakas taistelemaan sitä taistelua, jonka kunniakkaan ja oikeudenmukaisen taistelun meille historiamme edellyttää.

Kommunistisella tervehdyksellä

M. J.

*

Karjalan ilmalaivarahaston hyväksi ovat lahjoittaneet alla nimitetyt henkilöt seuraavat summat kukin, jotka tässä vielä julkaisemme kaiken väärinkäsityksien ja vääristelyin varalta, joita aina kaikenkarvaiset vastustajamme eteemme heittelee.

Hilma Ängilä	$5.00
Ogla Perkiö	3.00
Mrs. Lehti	3.00
J. A. Heinonen	3.00
Matti Jalonen	3.00
Ida Hill	3.00
Miina Mäenpää	3.00
Victor Rossi	3.00
Lyydia Kesti	3.00
Chas. Häyrynen	3.00
John Friiman	3.00
Jalmar Virta	3.00
Chas. Tervo	3.00
Maria Kataja	3.00
Ida Alein	1.00
Ate Lingrein	3.00
Lauri Laine	3.00
E. Erkkilä	3.00
Kalle Karjalainen	3.00
Mrs. Kulmala	3.00
Mrs. Kuusisto	5.00
Mrs. Kannisto	2.00
Henry Rouvinen	3.00
Mrs. A. Leppänen	3.00
Albin Holmberg	2.00
Mrs. Koskela	3.00
Mrs. Aho	3.00
Mrs. Sainio	3.00
Erkki Puro	1.00
J. Venna	2.00
Aino Horvanvirta	5.00
Mrs. Lemonkalma	3.00
Ida Rossi	3.00
Hilda Tervo	3.00
Tom Holm	3.00
Mrs. Hanson	3.00
Hanna Heinonen	5.00
Ida Lehtinen	5.00
Elvi Koski	3.00
Yleistulot	$ 124.00
Lähetyskulut	35c
Puhdas jäännös	$123.65c.

Yllämainittu summa on lähetetty K. P. S. järjestön sihteerille S. G. Neilille Torontoon, josta se lähetetään muilla paikkakunnilla kerääntyneitten rahojen kanssa asianomaiseen paikkaan Karjalan Kommunin ilmalaivarahastoon.

Ylläolevan tilityksen johdosta pyydämme huomauttaa, että jos joku yllämainituista lahjoittajista huomaa jotain epäselvyyttä tilityksen johdosta niin on hyvä ja hetimiten ilmoittaa siitä alla nimitetyille henkilöille, jotka ovat toimineet asian hyväksi. Kuin myöskin katsomme että emme ole enää vastuunalaisia niistä haasteista ja rahoista jotka jälkeen tämän ilmoituksen ovat tehty. Taistelu tervehdyksin.

Matt Jalonen Hanna Heinonen.

Toukok. 26 p:nä 1924.

Järjestömme Kustannusliikkeitten yhteisesti kustantamana on nyt ilmestynyt markkinoille

UUSI RUNOKIRJA

MURROSAJAN LAULUJA

On aina valitettu kunnollisen, meikäläisen runokirjan puutetta, eikä ilman syytä, sillä todellakaan ei ole ollut mitään uudempaa runokirjaa saatavissa ohjelman esittäjillemme, lukuunottamatta vanhempia Päiviön runoja. Nyt on tällainen puute poistettu, julkaisemalla tämä "MURROSAJAN LAULUJA", joka käsittää parhaiten työläisrunoilijoiden tuotteita, niinkuin Aku Päiviön, Mikael Rutasen, Wm. Lahtisen ja Eemeli Rautiaisen sepittämät, parhaiksi tunnustetut runot.

Päättäen siitä kysynnästä, mikä tämänlaatuisella runokirjalla on ollut jo vuosia, luulisimme tämän uutuuden nyt löytävän tiensä jokaisen työläisrunoutta harrastavan kotiin.

ASIAMIEHET! Heti toimeen ja levittämään tätä kirjaa kaikkialla nyt kun se on uusi.

Sivuja on tässä kirjassa vähän yli 200 ja maksaa se vain $1.25 sidottuna aistikkaisiin kansiin.

VAPAUS,
Box 69, SUDBURY, ONT.

The Union Store.

Mr. A. Bucovetsky on palannut ostomatkaltaan, jossa viipyi kaksi viikkoa vaatetavaran ostossa joita hän osti suoraan Canadan tehtaista, että voi myydä halvemmilla hinnoilla. Me olemme halukkaat näyttämään teille vaatetus varastostamme uutta sekä vanhaa, joita myydään halvemmilla hinnoilla.

Käykää katsomassa meidän ikkunanäytteitä. Takaamme tavaran tai raha takasin. Suomalaisia palvelee EDWIN BYLKÄS.

The Union Store.

Omistaja A. BUCOVETSKY.

Golden Ave. —— South Porcupine, Ont.

Kisan Painimestaruuskilpailut

Lauantaina 31 päivä t. k. kello 9 illalla
VAPAUS TALOLLA

Tosipainia

Painorajat 140, 155 ja 170 paunaa. — 8 palkintoa. 2 kussakin sarjassa.

— TANSSIA KOKO ILTA. —

KINNUNEN SOITTAA

Pääsymaksut:
50c. näyttämölle. — Permannolle 35c.

Port Arthurin uutisia

Murhaaja saatu kiinni. Matt Oksanen, josta jo viime kerralla kerroimme on saatu kiinni ja on nyt Port Arthurin linnassa. Oksanen oli antanut itse itsensä kiinni menemällä suomalaisen farmarin Onni Ahon asunnolle t. k. 22 päivän aamulla väsyneenä ja nälkäisenä. Aho ilmoitti siitä John Oikoselle joka on radan korjauspomona. Oikonen edelleen lähetti tiedon kaupunkiin maakuntapoliisille, joka meni noutamaan vangitun. Vangittu sanotaan olevan normaali kunnossa niin ruumiillisesti kuin henkisestikin. Ensimäinen kuulustelu on pidetty missä hänen kerrotaan tunnustaneen murhan, mutta mitään sen enempää ei anneta vielä tietoon, samalla tiedotetaan että Oksanen on palvellut ennen Suomen armeijassa. Vangittu on sittemmin siirretty maakuntavankilaan odottamaan lisäkuulustelua ja tuomiotaan.

Osastomme 21 vuosijuhla muodostui kerrassaan suuremmoiseksi. Lauantai-iltana jolloin esitettiin kappale "Punaiset Kahleet' oli yleisöä kokoontunut haalin täydeltä ja sitten sunnuntai-illan ohjelmailtama muodostui kerrassaan repäiseväksi. Jo ennen alkua oli kaikki istuimet täynnä ja aina vain yleisöä tuli sisälle tulvimalla ollen viimeiseksi kaikki käytävätkin täynnä. Aluksi tov. Seppälä lausui muutamalla sanalla yleisön tervetulleeksi tähän tilaisuuteen, jonka jälkeen tov. Kari lausui tilaisuuteen sopivan runon, laulukööri lauloi vielä ja sen jälkeen tov. Katainen otti puhujan paikan selvittäen puheessaan yleisesti tämän osaston alkua nimittäin 1903 jolloin osasto perustettiin. Sen jälkeen selosti puhuja lyhykäisesti niitä vaiheita missä Canadan työväenliike on kulkenut ja miten suomalaiset ovat aina siihen suhtautuneet, myöskin mitä ponnistuksia on ollut järjestöllämme sen eri aikoina, sekä mitenkä Arthurin osasto on niissä aina ollut yhtenä innokkaampana toimitsijana, etenkin "Työkansan" aikana Arthurin osasto sai kantaa raskasta kuormaa. Lopuksi huomautti puhuja hajaannuksesta mitä nykyään on työväenluokan keskuudessa täälläkin, sekä selostaen lyhykäisesti niitä vaiheita. Yleisö seurasi tarkkaavaisesti koko ajan puhetta. Puheen jälkeen saimme Airolan Villeltä kupletteja, laulukööriltä vielä lauluja sekä monta yksityislaulu numeroa ja sunnuntaikoulu lapsilta näytöskappaleen. Ilta oli mitä parhaita ja onnistuneimpia. Juhlamerkkiä jaettiin neljättä sataa kappaletta, joka tuotti myös kolehtina useita dollareita.

Nyt kun osastomme on päässyt uudestaan toimintaan ja niinkin rivakkaan toimintaan kuin nykyään on, niin on vain jatkettava toimintaa ja pidettävä sitä yhtä vilkkaana, mutta samalla on otettava huomioon että kaikkien jäsenten on tiedettävä velvollisuutensa niin osastoa kuin koko puoluettakin kohtaan. Kaikkien on otettava osaa osaston kokouksiin ja seurattava toimintaa tarkasti eikä jätettävä sitä muutamain yksilöiden varaan ja sitten jälkeen päin ruveta näkemään "olemattomia" niissä, jotka ovat toimineet, jos kaikki olemme tarkasti seuraamassa toimintaa niin ei mitkään sellaiset sivu vilahdukset pääsekään silloin vaikuttamaan.

Nainen miehenä esiintyneenä otettiin kiinni tässä muutama päivä sitten poliisien toimesta, kun hän oli ripakyytiä ottamassa. Kiinni otettua ei hän ollut halukas ilmaisemaan nimeään muuta kuin ainoastaan etunimensä, sekä että hän on syntynyt Seattlen ympäristöllä ja että hänen vanhuksensa ovat kuolleet. Ollut viimeksi veljensä taloutta hoitamassa jossain Sask. maakunnassa mistä hän karkasi, häntä on nyt täällä ruvettu kutsumaan Alice X. Kolmenkymmenen päivänt vankila rangaistuksen jälkeen hän pääsee taas jatkamaan matkaansa ja hoopoiluaan jota hän sanoi tekevänsä siksi, että miesten palkat ovat paremmat työssä ollessa.

Paljon uteliaita ihmisiä oli ollut halukkaat näkemään tyttöä ja puhuttelemaan häntä, joten on täytynyt kieltää yleisön pääsyn hänen puheilleen, muutoin on koitettu antaa hänelle niin mukava hoito kuin suinkin on mahdollista.

Jo kerta tässä mainitsin osaston lauluseuran toiminnasta ja että lauluseuralla on aikomus antaa hupaisa illanvietto tässä kevään tullessa. Nyt ollaan jo niin pitkällä että on päätetty antaa iltamat 5 päivä ensi kuuta ja lopuksi järjestetään tanssia. Ohjelmaa tullaan järjestämään niin puoleensa tempaava kuin suinkin meikäläisissä oloissa voidaan. Jokainen silloin haalille, kuin näkee ilmoituksen lehdessä.

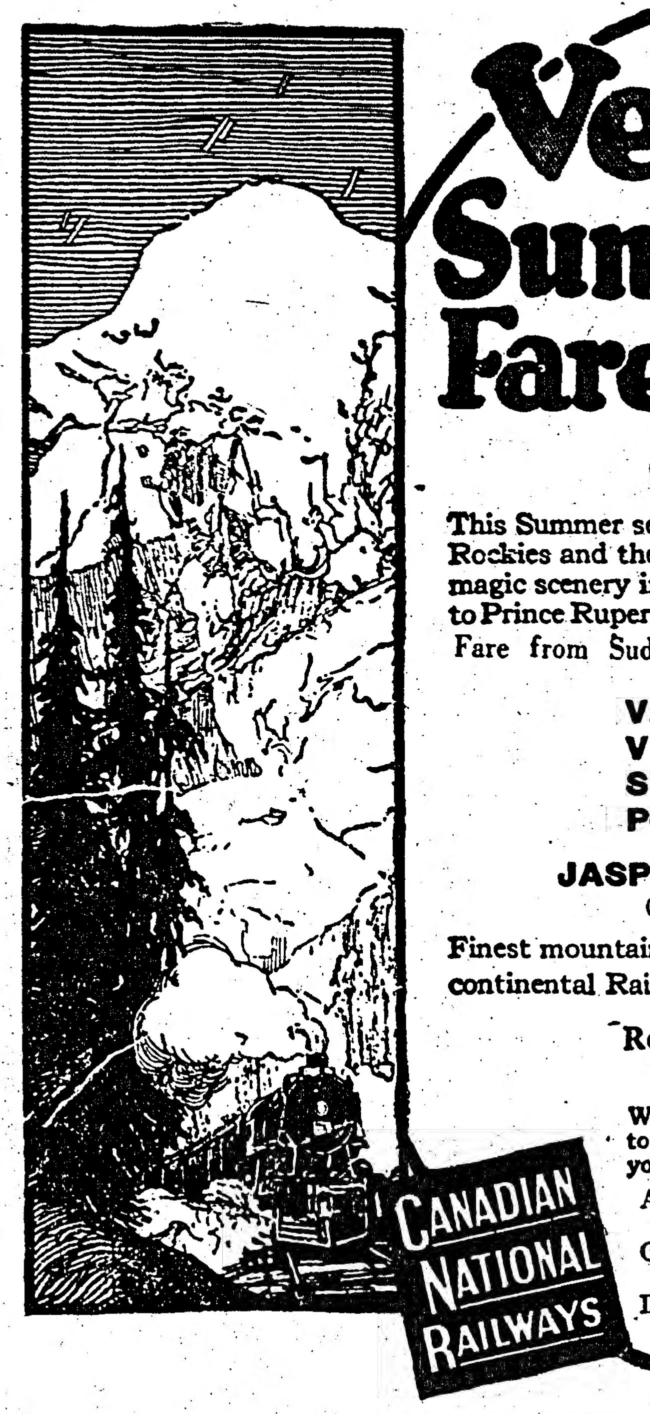

Very Low Summer Tourist Fares To Canadian Rockies and Pacific Coast

IN EFFECT MAY 15TH

This Summer see the wonders of Jasper National Park, the Rockies and the Triangle Tour. Eighteen hundred miles of magic scenery including a three day voyage from Vancouver to Prince Rupert through the ever fascinating "Inside Passage."

Fare from Sudbury and return

VANCOUVER
VICTORIA
SEATTLE
PORTLAND } $109.55

JASPER NATIONAL PARK, $87.80
(War tax additional to above fare)

Finest mountain scenery and lowest gradients of all Transcontinental Railways.

Return limit — October 31st.
Stopovers allowed.

Write for illustrated literature on these tours. Let us arrange an itinerary for your summer vacation.

Ask any Agent Canadian National Railways.
City Ticket Office. 54 Cedar St. Phone 174.
Depot Office: Phone 337.

Erikois matkustajajuna Torontosta Owen Soundiin tarkotuksella auttaa Presbyterian kirkolliskokoukseen menevien edustajien matkaa.

Tarkotuksella tehdä yllämainittujien matka mahdollisimman mukavaksi, on Canadian National Rautatie asettanut ylimääräisen matkustajajunan Torontosta Owen Soundiin keskiviikkona, kesäk. 4 p., lähtien tämä juna Union asemalta kello 12.20 j.pp., standard aikaa, lähtien edelleen Bramptonista kello 1.05 j.pp., Georgetownista 1.25 j.pp., Actonista 1.40 j.pp., Guelphista 2.00 j.pp., Palmerstonista 3.15 j.pp., saapuen Owen Soundiin 5.45 j. pp.

Erikoisen hyvät mukavuudet ovat valmistetut tätä matkaa varten. Koko juna tulee olemaan standard Canadian National Rautatien vaunuilla varustettu, kuuluen siihen ruokailu ja näköalavaunu y.m. tuun kokoukseen menevien edustajien.

Täydellisiä tietoja saa kaikilta Canadian National Tiketti Akenteilta.

SUOMALAINEN RUOKALA
267 RICHMOND ST. TORONTO, ONTARIO.
tarjoo ruokaa viikottain ja aterioittain. Kohtelu hyvä.
Mimmie Sandberg, Toronto, Ontario.

MAX GREENBURG
60—4th Ave. Balsam kadun kulmassa. Suomalaisen haalin vieressä.
ENSILUOKAN SUUTARILIIKE, KENKIÄ JA MYÖS KUMIKENKIÄ KORJATAAN.
TIMMINS ONTARIO.

MYYTÄVÄNÄ
10 Eekkerin Farmi

maa, kolme mailia Port Arthurin kaupungista Dawson tien varrella. Ja kaupungin lotti Brent Parkissa. Maksuehdoista y. m. saa tietoa 200 Court St., Port Arthur, Ont.

200 Court St.,
Port Arthur, Ont., Can.

SUOMALAINEN
HÖYRY SAUNA
Auki naisille joka perjantai klo 5 i. p.—9 i. p. Kylvyn hinta 40c
159 York St.
Toronto, — — — — — — Ont.

Farmi myytävänä

Sijaitsee Ware townshipissä, neljä mailia Kaministikwian asemalta Dock River tietä. Pinta-ala on 160 eekkeriä. Hyvät rakennukset, asuinhuone, kooltaan 26x26, paana 30x60, sauna, kellari, paja, jäähuone, autotalli, kanahuone, hyvä kaivo ja heinälatoja. Heiniä tulee riittävästi parille hevoselle ja neljälle lehmälle. Myöskin omistan toisen farmin Forbes townshipissä. Myyn kumman hyvänsä kun en voi molempia asua pitkän välimatkan vuoksi.

Hinnasta sovimme ostajan kanssa, sillä vaatimukseni on siksi alhainen etten viitsi sitä lehdessä ilmottaa.

Käykää katsomassa eli tiedustelkaa osotteella

ANTTI LAMPAINEN
Box 13 Kaministikwia, Ont.

Jos haluatte

parasta saatavissa olevaa työtä soittakaa S. 302 eli N .743.

THE BRILLIANT
Värjäys- ja puhdistusliike.
230 Simpson St. Fort William.
226½ Arthur St. Port Arthur.
Me olemme henkilöt palvelemaan henkilöitä.

Ciropraktiikka

poistaa taudin syyt.
HOWRD H. SCOTT, D. C. SP. C.
Smith Studio, Lang St. Cobalt, Ont. tiistaina, torstaina ja lauantaina.
Armstrong St., New Liskeard, Ont. maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina.

MATKAILIJAKOTI

Siistejä huoneita saatavana.
EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa
Telefooni 532

Vuokrattavana

11 huoneinen talo, lähellä C. N. R. asemaa. Hyvä paikka pitää ruokalaa. Kysykää Davis Bros, Box 62, Sudbury, Ont.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmoitushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Canadian National Express Money Ordereita Canadaan ja Yhdysvaltoihin myydään Vapauden konttorissa. Kustannukset samat kuin Post money ordereissa.

Suomalainen suutariliike tekee kaikkia ammattiin kuuluvaa työtä. Vanhat kengät korjataan, käyttäen hyviä tarpeita. Hinnat kohtuulliset. E. Hillman, Box 778, Sudbury, Ont.

Reumatismin ja kaikki ilmenevät taudit parannan ilman myrkkyä, annan myös hierontaa asunnollani, Copper Cliffin tien varressa, entinen Procterin asunto. **Otto Ylönen,** Sudbury, Ont.

Jos kellonne tarvitsee korjaamista, niin tuokaa tai lähetäkää vakuutetussa kirjeessä meille. Takaamme että korjaamme ensiluokkaisesti. — David Bros., Sudbury, Ont.

H. Kauhanen: Ensiluokan räätäli. Tekee uusia pukuja ja korjaa vanhoja. Box 524, Sudbury, Ont., Katuosote Lisgar St.

COPPER CLIFF, ONT.

Ruokatavaraa, työvaatteita ja kenkiä, Waasan Näkki, Ruoka, Talous ja Voima Leipää 50c 2 paunan paketissa ja vanhan maan kuokkia. **T. Franssi.** Copper Cliff.

FORT WILLIAM, ONT.

Kotileipomo valmistaa parhaimmat leipomotuotteet. Huolellisin kotti- sekä ulkolähetysliike kaksoiskaupungeissa. **Home Bakery Co.** 740 Simpson St., Fort William, Ont. Puhelin 1338.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort Williamin, Ont.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 639 Simpson St., Fort William, Ont.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjanne. Hinnat ovat oikeat.

PORT ARTHUR, ONT.

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. **I. S. Salo,** 17 Johnson ave. Port Arthur.

Hierontaa kotona ja kodeissa antaa **U. Hurme.** 244 Angus Street.

Autonajuri Hj. Saari tavattavissa päivisin ja öin. Asunto 94 Ontario St., Port Arthur. Puhelin 2779 N.

Annan hierontaa kotonani, 35 Centre St., Port Arthur, Ont. Tilda Koivula.

Kurssin suorittanut mies-hieroja ottaa vastaan kotona sekä ulkona tilattaessa. A. ELKI 12 Ontario St.

TORONTO, ONT.

Suomalainen hieroja ja sairaanhoitaja Torontossa. — J. Karppi, 306 Adelaide St. W.

Suomalainen Ruokala odottaa ruokavieraita. Mrs. Holm, 41 Widmer St., Toronto, Ont.

TIMMINS, ONT.

Räätäliliikkeeni sijaitsee N:ro 66, 5 Ave. — J. Rintanen, Timmins.

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Shub Bros. Phone 258, 74—4th Ave. Heiniä, jauhoja ja karjanrehuja. Hinnat oikeat. Wm. Oja palvelee suomalaisia. — Timmins, Ont.

E. Junellin ja Akan makeismyymälä on 65—4th Ave, Timmins.

Sudburysta

Osaston johtokunnan kokous pidetään ensi sunnuntaina klo 7 ip. haalilla. Tärkeät ja kiireelliset asiat.

Suomalainen kunnostautunut 10 mailin juoksussa Capreolissa Victoria päivänä pidetyssä Capreolin urheiluyhdistyksen järjestämissä 10 mailin kilpailuissa voitti ylivoimaisesti Matti Ilomäki Copper Cliffistä. Hän taivalsi matkan 57 min. 55 s., joka on melkein 6 min. parempi kun viime vuotinen ennätys, saapuen perille lähes puoli mailia edellä seuraavaa miestä. Matti voitti vuodeksi haltuunsa «McCrea» maljan ja sai hienon prenikan.

Todellista painia on sudburilaisilla tilaisuus nähdä tänä lauantai-iltana kun otellaan Kisan mestaruuksista, joka merkitsee samaa kuin Sudburyn mestaruus. Painit tapahtuvat 4 sarjassa, painorajoina ollen 140, 155 ja 170 naulaa. Kussakin sarjassa jaetaan 2, siis yhteensä 8 palkintoa.

Täkäläinen yleisö on kannattanut ammattipainia melko raskaasti, siitä huolimatta että siinä on melko suuri annos humpuukia. Nyt kun esitetään todellista painia, jossa ei ole mitään vilppiä, on syytä toivoa että yleisökin antaa kannatuksensa mahdollisimman lukuisana saapuen.

Painin harrastajille on varattu hyviä ja halpoja paikkoja näyttämölle. Tanssia saa koko illan painista välittämättä. Katso ilmoitusta tässä lehdessä. Kisalainen.

Ohjelma- ja keskustelukokous on taasen ensi sunnuntai-iltana osaston talolla. Tilaisuudessa esitetään ohjelma, joka valittiin edellisessä kokouksessa 4 p. t. k. Jussi Raivon toimittama "Proletaarin Nyrkki". Siis sinne väellä ja voimalla.

Kaupunkimme poliisioikeudessa oli viime viikolla uudelleen kuulusteltavana Hagar maalaiskunnan farmarin J. A. Royn juttu. Kuten muistamme syytettiin häntä yrityksestä suistaa kiskoilta C. P. R. matkustaja juna toukokuun 11 ja 12 p:nä ja oli hän 12,000 dollarin takuulla vapaana. Todistukset häntä vastaan olivat kuitenkin siksi hataria että juttu häntä vastaan kumottiin ja hän laskettiin vapaalle jalalle.

Kunnalliset salapoliisit pidättivät erään Paul Colenz nimisen venäläisen hänen saapuessaan Torontosta. Hänellä oli kädessään hieno matkalaukku, joka sisälsi kuusi alkoholilla täytettyä galuunan kannua. Colenz sanoi asuneensa St. Catherinesissa, Thoroldissa, Buffalossa ja Londonissa. Kruunun syyttäjä McKessockin ristikuulustelussa sotkeutui hän pahasti ja oli haluton antamaan selvää toimistaan.

Häntä sakotettiin 500 dollaria ja kulut.

Eri paikkakunnilta

BEAVER LAKE, ONT.

Keski Ontarion työläisurheilijat liikkeelle:

Kuten ennemmin tämän lehden palstoilla on ilmoitettu, tulee täällä pidettäväksi seurainväliset viestinjuoksu ja urheilukilpailut. Senpätähden toivomme että niistä tulisi oikein onnistuneet kilpailut kaikin puolin, ja uskomme että emme siinä suhteessa joudu pettymyksiin vaan että silloin rientää tietenkin kaikki työläisurheilijat joukolla kisailuumme. Mielestäni edellä mainitunlaiset kilpailut ovat urheilullisestikin suuri merkitykselliset ja se että on paljon joukkoja mukana takaa itsestään kilpailujen jännittäväisyyden ja mikä parasta antaa se uutta innostusta ja virvikettä työläisurheiluliikkeelle sinänsä.

Etupäässä näissä merkeissä olemme nämä kilpailut järjestäneet.

Tällaisia yhteisiä kilpailuja olisi vaan useammin järjestettävä se innostaisi nuoret mukaan, ja antaisi enemmän vaihtelevaisuutta toimintaan, siis enemmän toimintaa siinä suhteessa.

Nuorillen olemme järjestäneet kilpailut erikoisesti sen tähden että nuoret tahtoo jäädä siinä suhteessa takapajulle. Aikuisille useimminkin järjestetään kilpailuja.

Siispä nuoret mukaan niin puolueemme tehtävissä kun urheilu elämässäkin. Meidän puolue tehtäviimme kuuluu etupäässä nuorison kasvattaminen ja mukaantempaaminen työhön ja toimintaan.

Sillä he jatkaa sitä työntekoa minkä me jätämme. Enemmän arvoa nuorisolle ja nousevalle polvelle.

Keski-Ontarion nuoret joukolla mukaan järjestämiimme viestin juoksu kilpailuihin, näyttäkää mihin nuoret pystyy kun on tarmoa ja innostusta.

Nuoret urheilijat!: ei ole mitään kiirettä erikoistumisella parempi aikanaan huolehtia siitä että voisi joskus erikoistua, ja se edellyttää vakavaa ja hiljaista nuoruusvuosien työtä; ja vakavaa ja reimaa nuorta mieltä.

Osanottajia edellämainittuihin kilpailuihin tulee mahdollisesti Soosta ja tietenkin Sudburyn ympäristön seurat lähettää myöskin joukkueensa. Siispä Keski-Ontarion työläisurheilijat innolla harjoituksiin näitä kilpailuja varten.

Niin Beaver Lakella sitten tavataan kesäkuun 15 päivä.

Työläisurheilutervehdyksin,

Jehu.

ELSBETH, ALTA.

Nyt sitä taasen on ollut farmareilla hyörinää touon teon kanssa, vaan ollaan sitä jo voiton puolella. Ilmat ovat olleet erittäin suotuiset sen jälkeen kuin lumisateet loppui.

K. P. S. J .osaston työkokouksessa huhtikuun 27 p. hyväksyttiin osastoon seuraavat jäsenet: John Mäki muuttokortilla Nordeggin osastosta; uusia jäseniä Mrs. Mäki, Johan Ranta, Mrs. Ranta ja Jalo Kujala. Terve tuloa joukkoomme.

Keskusteltiin toimenpiteisiin ryhtymisestä Karjalan ilmalaivarahaston kartuttamiseksi. Valittiin komitea, joka ottaa lahjotukset vastaan ja lähettää niistä raportin Vapauteen. Komiteaan kuuluu seuraavat henkilöt: John Mäki Benaltosta, Jalmari Kaijala Sylvan Lakelta ja M. J. Harju Elsyehista.

Vappua juhlivat Elsyethin ja Eckvillen osastot yhdessä. Osanotto oli laimeaa. Kiireet työt oli kai estämässä juhliin saapumisen.

Huolimatta valkoisten vasta-agitatsionista on osastomme toiminta edistynyt oikein harppa askelein. Joka kokouksessa yhtyy osastoon enempi jäseniä kuin on koskaan ennen yhtynyt. Ei tee mitään haittaa nuo mannerheimilaisten kummitus jutut, joilla he uskottelevat ihmisiä että pian lukitaan haalin ovet ja mikä minnekin lähetetään. — Nuoriso on myöskin liittynyt suurilukuisena nuorisoliittoon.

Kansalainen Edward Leuhumaa kuoli farmillaan toukokuun 6 p:nä sairastettuaan pitkän aikaa kaivannosta saamaansa keuhkotautia, joka lopullisesti vei hänet hautaan parhaassa miehuuden ijässä.

Niin minun piti kysyä joko paikkakunnallemme kaikille perheille tulee Worker, ja jos ei tule niin menkää E. R. Matsonin tai A. Kähkäsen puheille, he ovat osaston valitsemmat asiamiehet ja tilaavat teille Workerin y. m. puoluelehtiä. Jos me vanhemmat emme osaa Workeria lukea, on se siltä välttämätön nuorison luettavaksi. — M.

Tri H. KOLJONEN

Phone konttoriin 1588
Phone kotiin 1765

Kirjottakaa osotteella: Box 1192, Sudbury, Ont.

Pitkämatkaisille aina tilaa sairashuoneessa leikkauksia varten.

Täten ilmotan että mieheni

VICTOR ALTO

kuoli tammikuun 13 päivänä d1924 Toronton Weston sairaalassa, sairastettuaan 3 ja puoli kuukautta. Syntynyt Suomessa Ulvila Suolisto, elouun 5 päivä 1875. Jätti jälkeensä, paitsi minua, kaksi poikaa ja kaksi tyttöä myös sukulaisia ja tuttavia tässä maassa sekä Suomessa.

Tilda Alto.

Valokuvaustyötä kaikesta lajista, suurennuksia ja raamia.

A. NIEMI,
Tähti kaupan yläkerrassa.
Tel. 499. — Box 2034. — Sudbury.

MYYTÄVÄNÄ
6 huoneinen talo

kanala, sauna ja navetta sekä iso tontti myytävänä.

J. TOIVONEN
1 Algonquin Ave. Port Arthur, Ont.

Juhlimaan Työläiset Juhlimaan!

K. K. P. Fort Williamin Suom. Osasto

toimii

SUURET

Kevät-juhlat

7 JA 8 PÄIVÄNÄ KESÄKUUTA

Lauantaina 7 päivänä

esitetään

JUHLANÄYTÄNTÖNÄ

VALKOISESSA SUOMESSA

Nelinäytöksinen näytelmä Suomen oloista luokkasodan jälkeen.
Kirj. Emil Laakso.

PÄÄSYMAKSU 40c ETUKÄTEEN.
OVELLA 50c.
Alkaa täsmälleen klo puoli 9 illalla.
Pääsylippuja saa entisistä paikoista.

Sunnuntaina 8 päivänä
Alkaa juhlat kello 10 aamupäivällä.

INTER CITY PARKISSA

(Inter City katuvaunutien päässä.)

Varsinainen ohjelman suoritus alkaa kl. 1 p.

OHJELMA:

Torvisoittoa.
Runo.
Puhe.
Laulua, sekakööri.
Kupletti, Pikku Ville.

URHEILUA.

Kolmiottelu, miehille sekä naisille.
Useampaa lajia urheilua tytöille ja pojille.
Port Arthurin ja Fort Williamin osastojen välinen viestinjuoksu kilpailu.

RAVINTOLA ON ENSILUOKKAINEN.

Katuvaunut kulkee säännöllisesti kentälle klo 10 a. p. kello 6 illalla.

Juhlatoimikunta.

HUOM.! Seuraava suurempi näytelmä on Williamin Pirtillä
"YÖ RETKILLÄ"
eli vakava esimerkki aviomiehille, miten on perhe-elämää elettävä.
HUOM.! Intolan kesäjuhlien takia esitetään se torstaina 19 päivänä kesäkuuta. Lähemmin toiste.

"Nyal"
ruuansulatuslääke

Tämä on virkistävä ja vahvistava lääke.

Lääke on valmistettu kaikkia lievempiä ruuansulatuksen häiriöitä varten, jotka johtuvat liikarasituksesta, unettomuudesta, hermostuneisuudesta, ruokahalun puutteesta, jne. Meillä on nyt palveluksessamme suomalainen palvelija joka mielihyvällä palvelee teitä.

SUDBURY DRUG CO.
Cor. Elm & Lisgar St. Sudbury, Ontario.

Pallohuone
sekä
Tupakkakauppa

Kelloja, sormuksia, kyniä, partaveitsiä ja kaikenlaista pikkutavaraa. Halvat hinnat.

SAID HABIB
(Huomaa! Suomea puhutaan.)
54—3th Ave. Timmins, Ont.

HAMMASLÄÄKÄRI
Tri Wood
Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päälystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.
Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139.
Sudbury — Ontario.

Dr. H. STITT
Hammaslääkäri.
Sudbury, Ontario
Samassa rakennuksessa kuin tri Koljonen

Cobaltilaiset Huom.!
Lahti Kassun sauna on auki joka lauantai klo 1:stä — 12:ta yöllä.

Canadian National Railways
"THE NATIONAL"

Sudburysta Winnipegiin ja lännelle 8.05 aamulla.
Sudburysta Torontoon, itään ja etelään 9.15 illalla.

A. G. BELL, City Ticket & Freight Agt.
Sudbury —— Ontario
W. E. G. BISHOP, District Pass. Agt.
North Bay —— Ontario.

Saapuu 8.55 aamulla Sudburyyn. Makuuvaunu matkassa. — Saapuu Torontoon 7.20 aamulla.
Lähtee 9.15 illalla Sudburysta. Lähtee Torontosta 10.45 illalla.

John Palon

Miesten ja poikasten kenkä- ja vaatekauppa, jossa tullaan tarjoamaan hyvä tavara halvalla hinnalla, tavara ensiluokkaista. Käykää vertailemassa hintoja.

JOHN PALO
290 Bay St. Port Arthur, Ont.

Suomalainen Ruokatavarakauppa
International Grocery

Suosittelee kaikenlaista ruokatavaraa ehdottomasti päivän alhaisimmilla hinnoilla. Me takaamme teille rehellisen kohtelun. — Siis jos olette väsyneet korkeisiin hintoihin ja haluatte tutustua liikkeeseemme, niin lähettäkää tilauksenne meille.
Huom.! — Linjatilauksia välitetään. Kirjoittakaa osoitteella:
INTERNATIONAL GROCERY
292 Bay St. Port Arthur, Ont.

The Goldfield Bottling Works
TIMMINS, ONTARIO.

Sudburyn Beer'iä sekä muita pehmeitä juomia saa jättämällä tilauksen 106 Balsam St. tahi
E. JUNELLIN MAKEISKAUPPAAN.

Timminsin Uusi "Second hand" kauppa

Me ostamme ja myymme, maksaen korkeimman hinnan ja myyden halvimmalla. Myös vaihdamme vanhoja uusiin. Kaksi kauppaa.

N. GREENBURG.
Wilson Ave. 36 Prestonin kulmassa jokitiellä ja Balsam St. 62

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block, Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

Autonajuriliike
Kuorma- ja matkustaja-auto on aina saatavana
Victor Olson — Ollikkala
— Puhelin 766 —
199 Secord St. Port Arthur, Ont.

"TAYLORS"
Pysähtykää meillä ja tehkää ostoksenne.
Erikoista
Vihreää kahvia 3 paunaa vain $1.00.
«TAYLORS» RUOKATAVARAKAUPPA

Copper Cliffilaiset
Pistäytykää puotiin jossa on kaikenlaista ensiluokan ruokatavaraa päivän halvimpiin hintoihin.
A. PELKOLA
7 Finland St. Phone 194

George M. Miller
LAKIMIES ja ASIANAJAJA
Canadian Bank of Commerce yläkerrassa.
Sudbury, Ontario.
Phone 186 P. O. Drawer 360

Walter Luoma
Autoliike
Parturiliike samassa paikassa
Puhelin 121 Elgin katu 12
SUDBURY, ONT.

VAPAA
20 päivän koetus.

Nuga-Tone on suuremmoinen lääke sekä naisille että miehille, jotka haluavat tulla terveimmiksi, voimakkaimmiksi ja onnellisimmiksi. Se antaa hyvän ruokahalun ja tekee unen paljoa virkistävämmäksi ja rauhallisemmaksi.

Nuga-Tone puhdistaa ja virkistää koko ruumiin. Hyvissä voimissa olevat tuhannet miehet ja naiset ovat tästä saaneet erinomaisen terveytensä. Nuga-Tone on erittäin hyvä henkilöille, jotka ovat kärsineet pitkäaikaisesta sairaudesta, velttoudesta tai ruumiin heikkoudesta. Se on terveellinen maksalle, munuaisille, päänkivistykseen, pahoinvointiin ja kaikenlaisiin haavoihin. Se puhdistaa valkoisen limakerroksen kielestä ja poistaa henkeä hajun. Nuga-Tone järjestää vatsan ja suoliston liikunnan, antaen hyvän ruuansulatuksen ja paremman veren nopeampaan kiertokulkuun.

Nuga-Tonessa on erikoista lääkettä, joka antaa tuoretta, terveellistä ja voimakasta verta. Se myöskin sisältää erinomaista lääkettä, joka rauhoittaa ja vahvistaa heikkoja hermoja. Nuga-Tonessa on vielä KUUSI erilaista lääkettä, jotka ovat maailman parhaimpien lääkäreiden tuntemat ja heidän suosittamansa.

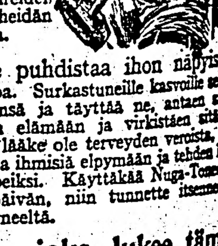

Nuga-Tone puhdistaa ihon näppyistä ja kaunistaa ihoa. Surkastuneille kasvoille se antaa takaisin värinsä ja täyttää ne, antaen uuden halun uuteen elämään ja virkistäen sitä. Ei mikään muu lääke ole terveyden veroista, saattamaan heikkoja ihmisiä elpymään ja tehden heidän jalkojaan kepeiksi. Käyttäkää Nuga-Tonea vain muutaman päivän, niin tunnette itsenne kuin uudesti syntyneeltä.

Jokainen, joka lukee tämän, täyttäköön alla olevan kaavakkeen jo tänään. Odotus voi tehdä paljon vahinkoa. Nuga-Tonen hinta on ainoastaan $1.—paketilta, joka on tarpeeksi 30 päiväksi. Voitte ostaa myös 6 pakettia 6 kuukauden ajaksi, maksaen tästä $5.— Nuga-Tonea voitte käyttää meidän vastuullamme 20 päivän ajan ja jos ette ole siihen tyytyväinen, palauttakaa loppulääke, niin lähetämme kaikki rahanne takaisin. Lähettäkää jo tänään—juuri nyt. Te ette tule häviämään penniäkään. Nuga-Tonea myyvät myös kaikki apteekit ja rohdoskaupat, jotka takaavat sen hyvyyden, tai muussa tapauksessa ovat he valmiit palauttamaan rahanne takaisin. Katsokaa takausta joka paketissa.

Tämä kaavake on Teidän heti lähetettävä meille:

National Laboratory,
Dept. PA 8 1018 S. Wabash Ave. Chicago.
Hyvät herrat: Mukaanliitän $____ jota pakettia varten pyydän lähettämään Nuga-Tonea. Otan Nuga-Tonen 20 päivän ajaksi, ja jollen ole siihen tyytyväinen, tulen palauttamaan loppulääkkeen, saaden siitä kaikki maksamani rahat takaisin.

Nimi ____
Katu, numero tai R. F. D. ____
Kaupunki ____ Valtio ____